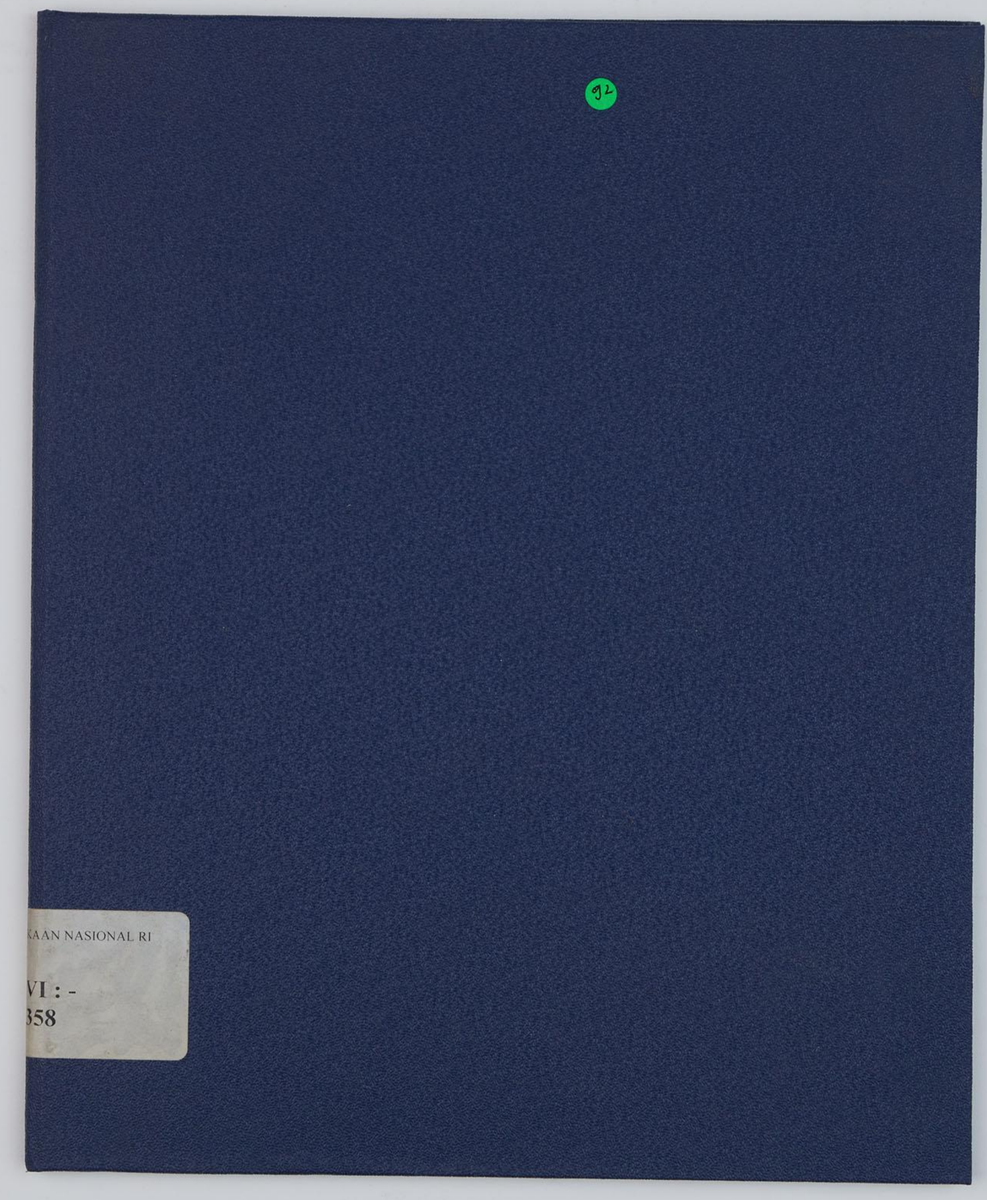

KAAN NASIONAL RI

VI : -
358

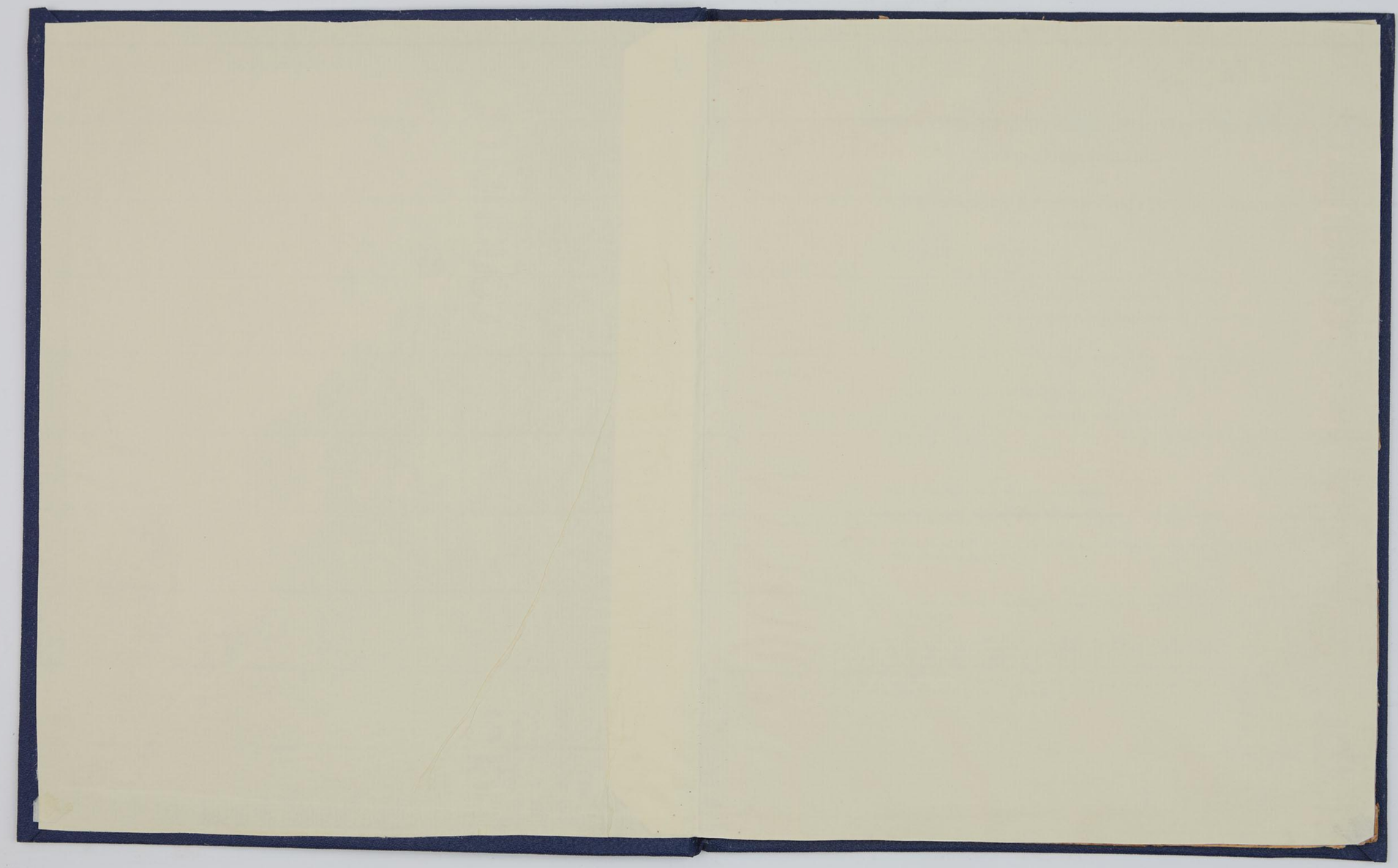

VI - 258 no 19b.

INSTRUCTIE-INVENTARIS. HOOFDSTUK XIV.

VERBETERBLAD.

Bladz. 5. In de Opheldering achter Djatihouten dolken, regel 1 v. b. staat: afmettingen, lees:

afmetingen

„ 70. Na Bruineervocht op te nemen:

CHROMAATGEEL.	„	..

Bladz. 71. Als Opheldering achter achter Chromaatgeel op de nemen:

Is zuiver loodchromaat; komt in den handel voor als een fijn geslibd poeder van donkergele kleur.
Dient bij de bereiding van bruingrijze verf.

Bladz. 72. Na Djolawe op te nemen:

DOODEKOP.	„	..

Bladz. 75. Als Opheldering achter Doodekop op te nemen:

Is zuiver ijzeroxyde; komt in den handel voor als een fijn geslibd poeder van roodbruine kleur.
Dient bij de bereiding van bruingrijze verf.

Bladz. 80. Na Schellakvernis N°. 3 op te nemen:

SICCATIEF.	Lit.	0,93

Bladz. 81. Als Opheldering achter Siccatief op te nemen:

Is een donkerbruine, stroopachtige olie; wordt daarom ook wel *siccatiefolie* genoemd.
Dient bij de bereiding van sneldrogende verven.

Bladz. 82. Achter de accolade van Verf, onder Blauwe op te nemen: Bruingrijze (zie hieronder).
Onder Menie- op te nemen:

Bruingrijze.	„	..

Bladz. 83. In de eerste kolom der Opheldering achter Verf, als Opheldering van Verf Bruingrijze op te nemen:

Wordt bereid uit: 1 KG. zinkwit, 0,03 KG. zwartsel, 0,42 KG. doodekop, 0,93 KG. chromaatgeel, 0,004 KG. Berlijnsch blauw, 1,1 Lit. gekookte lijnolie, 0,03 Lit. terpentijnolie en 0,02 Lit. siccatief, waarvan ± 3,5 KG. verf, gereed voor dadelijk gebruik verkregen wordt.
Is de verf door langdurig staan te dik geworden, dan wordt naar omstandigheden meer of minder gekookte lijnolie toegevoegd.
Dient tot het verven van de IIt. deelen van het materieel bij de Bereden Artillerie en bij het mobiel onbespannen geschut en van de naven der raden N°. 11 en N°. 14.

Bladz. 92. Regel 4 v. b. staat: fijn, lees: Fijn.

Bib id: 0010-3597760
Hem id: 0000383055

Bestaande benamingen volgens de Beknopte Aanwijzing, enz. 1896, het laatst gewijzigd door het 8e wijzigingsblad.	Benamingen, voorkomende in Hoofdstuk XIV van den Indischen Instructie-Inventaris, 3en druk 1904.

A. Constructiehout.

Djatihouten balken l., b., d.	Onveranderd.
» blokken l., b., d.	
» bodemstukken tot beurstonnen.	
» » » buskruittonnen.	
» bokshoofden.	
	Djatihouten bovenstukken voor munitiekisten tot voorwagens.
Djatihouten dolken l., d.	Onveranderd.
» duigen tot beurstonnen.	
» » » buskruittonnen.	
» latten b., d.	
	Djatihouten onderstukken voor munitiekisten tot voorwagens.
Djatihouten planken b., d.	Onveranderd.
» platen b., d.	
» ribben d.	
	Djatihouten schotten hor. voor munitiekisten tot voorwagens.
	Djatihouten schotten vert. » » » »
Djatihouten speecken N°. 4.	Onveranderd.
» » » 5.	
» velgen N°. 4.	
» » » 5.	
	Djatihouten voorwanden voor munitiekisten tot
	» zijwanden voorwagens.
Hout. Verschillend.	Onveranderd.
IJzerhout.	Niet opgenomen.
Palmhout.	
Pokhout.	
Sawoehout.	
Singapoersche planken b., d.	
Soerenhouten balken l., b., d.	
» planken b., d.	
» platen b., d.	
Sonoklinghouten balken l., b., d.	Onveranderd.
» blokken l., b., d.	
» planken b., d.	
» platen b., d.	
Walikoekonhouten dolken l., d.	
» planken b., d.	
» platen b., d.	

Warochouten blokken l., b., d.	Onveranderd.
» dolken l., b., d.	Warochouten dolken l., d.

B. Metalen.

Aluminiumrommel.	
Blik. Dubbel N°. 1.	
» » » 2.	
» Enkel.	Onveranderd.
Bronsrommel.	
Gasbuizen d. 0,078.	
» d. 0,053.	
» d. 0,027.	
Hardingsijzer.	Niet opgenomen.
Hoefijzers.	
IJzer. Band- b. 0,127; d. 0,007, enz. t/m.	
» » b. 0,019; d. 0,0003.	
» Giet- Oud.	
» Hoek- b. 0,075/0,050; d. 0,0065, enz. t/m.	
» » b. 0,020; d. 0,003.	
» Plat b. 0,250; d. 0,016, enz. t/m.	
» » b. 0,020; d. 0,010.	
» Rond d. 0,170, enz. t/m.	
» » d. 0,013.	Onveranderd.
» Vierkant d. 0,090, enz. t/m.	
» » d. 0,010.	
IJzerdraad d. 0,010, enz. t/m.	
» d. 0,0002.	
IJzerplaat d. 0,008, enz. t/m.	
» d. 0,00075.	
IJzerrommel. Bruikbaar.	
» Onbruikbaar.	
Ketting.	Niet opgenomen.
Koper. Rond d. 0,080, enz. t/m.	
» » d. 0,013.	
» Vierkant d. 0,016.	
» » d. 0,013.	
Koperdraad d. 0,0013.	
» d. 0,001.	
Koperplaat d. 0,006, enz. t/m.	
» d. 0,0005.	
Koperrommel.	Onveranderd.
Kwik.	
Lood. Blok-.	
Loodrommel.	
Messing. Rond d. 0,015.	
Messingdraad d. 0,0108, enz. t/m.	
» d. 0,001.	
Messingplaat d. 0,007, enz. t/m.	
» d. 0,0005.	
	Messingplaat d. 0,00025.
Messingrommel.	Messingplaat d. 0,00015
Ringen Mg.	Onveranderd.
Staal Plat b. 0,070; d. 0,015 enz. t/m.	Niet opgenomen.
» » b. 0,013; d. 0,007.	
» Rond d. 0,045 enz. t/m.	
» » d. 0,022.	
» Vierkant d. 0,050 enz. t/m.	
» » d. 0,010.	
» Werktuig- Plat b. 0,060; d. 0,025.	Onveranderd
» » » b. 0,020; d. 0,010.	
» » Rond d. 0,065.	
» » » d. 0,040.	
» » Vierkant d. 0,030 enz t/m.	
» » » d. 0,007.	
	Staaldraad d. 0,006
Staaldraad d. 0,004 enz. t/m.	Onveranderd.
» d. 0,0005.	
	Staaldraad d. 0,0002.
Staalplaat d. 0,006 enz. t/m.	
» d. 0,001.	Onveranderd.
Staalrommel.	
Tin.	
	Witmetaalrommel.
Zink. Blok-	Onveranderd.
Zinkplaat d. 0,014.	Niet opgenomen.
» d. 0,002 t/m 0,00052.	Onveranderd.
Zinkrommel.	

C. Nagels en Houtschroeven.

Blaasbalgspijkers 8 ponders.	
» 6 »	
Draadnagels IJ. N°. 3, enz. t/m.	
» » » 20.	Onveranderd.
» Mg. Platkop- l. 0,026; d. 0,0015 enz. t/m.	
» » » l. 0,010; d. 0,0015.	
» » Rondkop- l. 0,015; d. 0,002.	
Hoefnagels.	Hoefnagels. K.
	Hoefnagels. L.
Houtschroeven IJ. Platkop- l. 0,140; d. 0,0135 enz. t/m.	
» » » l. 0,016; d. 0,0024.	Onveranderd.
» » Rondkop- l. 0,070; d. 0,00696 enz. t/m.	
» » » l. 0,016; d. 0,00335.	
	Houtschroeven Mg. Platkop- l. 0,051; d. 0,0036.
Houtschroeven Mg. Platkop- l. 0,045; d. 0,0036.	Onveranderd.
» » » l. 0,016; d. 0,003.	
	Klinknagels Rondkop- l. 0,065; d. 0,023.
	» » l. 0,060; d. 0,020.
	» » l. 0,052; d. 0,016.
	» » l. 0,050; d. 0,012.

Klinknagels Rondkop-	l. 0,040; d. 0,012.
» »	l. 0,054; d. 0,010.
» »	l. 0,025; d. 0,008.
Klinknagels Rondkop-	l. 0,020; d. 0,0055.
» »	l. 0,015; d. 0,0045.
» »	l. 0,012; d. 0,0035.
» »	l. 0,009; d. 0,0025.
Radbandspijkers.	
Spijkers IJ. 10 ponders.	
» » 2 »	
» » 1 1/2 »	
» » 1 »	
» » 3/4 »	
» » 1/2 »	
» Kr. 15 »	
» » 10 »	
» » 2 »	
» » 1 »	
» » 3/4 » Rondkop-	
» Vertinde 7/4 ponders Rondkop-	
» » 1 » »	
» » 1/2 » Platkop-	
» » 1/4 » »	

Onveranderd.

Vervallen.

Onveranderd.

D. Brandstoffen.

Boschkolen.	Onveranderd.
Hout van slooping.	
Smeekolen.	

E. Geweven stoffen, Band, enz.

Band. Grauw.	Onveranderd.
» Wit.	
Gaas. Zijden Gegomd.	
Hilversum.	
Kalmink.	
Katoen. Wit.	
Linnen. Blauw.	Niet opgenomen.
» Grauw Grof.	
» » Ms.	
» » Fijn.	
Lijmlinnen.	
Paklinnen.	
Singelband. Blauw b. 0,085.	Onveranderd.
» Bruin b. 0,045.	
» Wit b. 0,080.	
» » b. 0,070.	
» » b. 0,055.	
» » b. 0,030.	
Springzeildoek b. 1,03.	
» b. 0,86.	

Vlaggedoek. Blauw.	Vlaggendoek. Blauw.
» Rood.	» Rood.
» Wit.	» Wit.
	Wasdoek.
Waterdicht doek. Blauw.	Onveranderd.
» » Rood.	
» » Wit.	
» » Zwart.	
Wol.	

F. Leder.

Geitenleder. Ruig.	Niet opgenomen.
Karbouwenleder.	Onveranderd.
Koeleder. Wit.	
Koezeemleder.	
Lamsvachten.	
Leder. Oud.	
Pinkenleder. Zw.	
» Lt.	
Tuigleder. Zw.	
» Ms.	
» Lt.	
Vilt.	Overgebracht naar XIV Z.
Zeemlappen.	Onveranderd.
Zoolleder.	

G. Oliën, Vetten en Dekmiddelen.

Alkanetbruineersel.	Onveranderd.
Alkanetwortel.	
Asphaltvernis.	
Barnsteenvernis.	
Berlijnsch Blauw.	
Bruineervocht.	
Colophonium.	
Compositieverf. Blauwe.	
» Donkergrijze.	Verf. Donkergrijze.
» Lichtgrijze.	» Lichtgrijze.
» Roode.	Onveranderd.
» Witte.	
» Zwarte.	
	Consistentvet.
Copalvernis.	Onveranderd.
Cylinderolie.	
Djolawé.	
Email. Instrumentmakers-	
Ferrichlorideoplossing.	
Ferrosulfaat.	
Geweervet.	
Glycerine.	

Goudglid.	
Houtteer.	
Katjangolie.	
Klamei.	Onveranderd.
Klapperolie.	
Koolteer.	
Koolteervernis.	
Kwikzalf.	Vervallen.
Ledervernis.	
Lijnolie. Gekookte.	
» Getemperde.	
» Rauwe.	Onveranderd.
Machineolie.	
Menie.	
Nigrosine.	
	Paraffine.
Petroleum.	
Potlood. Gemalen.	
Rundervet.	
Schellak.	
Schellakvernis N°. 1.	Onveranderd.
» » 2.	
» » 3.	
Smeersel voor lederwerk { bij de korpsen. / » » magazijnen.	
Smeersel voor vuur- en blanke wapenen.	Vervallen.
» » ijzer en staal.	
Stopverf.	
Terpentijnolie.	
Terpentijn. Venetiaansche.	
Traan.	
Vaseline.	
Verf. Blauwe.	
» Grond-	Onveranderd.
» Menie-	
» Witte.	
» Zwarte.	
Wagensmeer.	
Zinkwit.	
Zwartsel.	

H. Touw, Garen, Koord, enz.

Bindtouw 400 driedraads.	Bindtouw 400 driedraadsch.
» 450 »	» 450 »
» 1000 »	» 1000 »
» 1000 tweedraads.	» 1000 tweedraadsch.
Draailijn.	Onveranderd.
Garen Blauw.	Vervallen.
» Grauw.	Onveranderd.
» Pekdraads-	Garen. Pekdraad-
» Rood.	Vervallen.
Garen. Schoenmakers Span-	
» Wit.	
» Zeil-	
» Zwart.	
Jaaglijn.	
Koord. Wit D. i. O. 0,012.	
» » » » » 0,0075.	
» » » » » 0,003.	
Loglijn	
Loodlijn.	
Marlijn. Geteerd.	
» Ongeteerd.	
Touw. D. i. O. 0,130.	Onveranderd.
» » » » 0,110.	
» » » » 0,080.	
» » » » 0.060.	
» » » » 0,055.	
» » » » 0,045.	
» » » » 0,035.	
» Geteerd D. i. O. 0,060.	
Touwwerk. Oud.	
Wagenlijn.	
Werk. Fijn.	
» Pak-	
Zakkenband.	
	Zilversnaren.

Z. Verschillende behoeften.

Agelgaren.	
Alcohol van 95 percent.	
» » 90 »	
Aluin.	
Amaril.	Onveranderd.
Bamboezen.	
Boeloe-areng.	
Borax.	
	Caoutchouc Buizen D. i. O. 0,052.
Caoutchouc Buizen D. i. O. 0,041.	Niet opgenomen.
» » » » » 0,066.	Onveranderd.
» Gevulkaniseerde Platen.	Niet opgenomen.
» Gew.	
Daoen-amplas.	
Geelbloedloogzout.	Onveranderd.
Glas.	
	Gom Arabische (overgenomen uit hoofdstuk VII B).
Hars.	
Knoopen. Beenen.	
Koehaar.	Onveranderd.
Koelit-pee.	
Koeschoenen.	
	Koningswater.

Kopersoldeer.	Onveranderd.
» Licht vloeibaar.	
Krijtpek.	Vervallen.
Krijt. Rood.	
» Wit Gemalen.	
» » Ongemalen.	Onveranderd.
Kurk.	
Kurken.	
Lampkatoen. Gesponnen.	Vervallen.
» Kousen.	
Lucifers.	
Naphtaline.	Onveranderd.
Paardenhaar.	
Papier. Bord-	
Pek. Bereide.	Pek. Bereid.
» Gestookte.	» Gestookt.
Perkament. Zw.	
» Lt.	
Poetslappen.	
Potasch.	
Puimsteen.	
Rotan.	
Sago.	
Salmiak.	
Salpeterzuur.	
Schuurlinnen N°. 1 Fijn.	Onveranderd.
» » » Grof.	
» » » Ms.	
» » 2 Fijn.	
» » » Grof.	
» » » Ms.	
Soldeervocht.	
Sponsen.	
Stearinekaarsen.	
Stijfsel.	
Sublimaat corrosief.	
	Tingibast.
Tinsoldeer.	Onveranderd.
	Vilt (overgenomen uit XIV F.).
Vischlijm.	
Vleeschlijm. Bruine.	Onveranderd.
» Witte.	
Vuursteenen.	Vervallen.
Was.	Onveranderd.
Zeep. Groene.	Zeep. Gele.
» Harde.	
» Inlandsche.	Onveranderd.
Zoutzuur.	
Zwavelzuur.	

Door de uitgave van Hoofdstuk XIV (3e druk) vervalt het resteerende gedeelte van de „Beknopte aanwijzing omtrent de benaming der voorwerpen bij den overgang van den 2en tot den 3en druk".

VI 358

19e Bijvoegsel op HOOFDSTUK XIV van den Instructie Inventaris

VOOR DE

ARTILLERIE DER LANDMACHT IN NEDERLANDSCH-INDIË.

(Vervolg op **10e** Bijvoegsel, **4e** Aflevering.)

Blz. 39 STAALDRAAD d. 0,0002 Opheldering en regel 1 v.b. te lezen:
Dient voor krasborstels.

Blz. 97 ALUIN Opheldering en regel 1 v.o. te doen vervallen.

Blz. 99 HARS. Opheldering en regel 3 v.b. te lezen:
De gele, ook wel doorschijnend bruine harssoort, die uit terpentijn of pijnboomen wordt bereid, wordt colophonium genoemd.

Blz. 101 KONINGSWATER Opheldering en regel 1 v.o. te doen vervallen.

Blz. 105 POTASCH Opheldering en regel 1 v.o. te doen vervallen.

Blz. 107 SALPETERZUUR Opheldering en regel 1 v.o. te lezen:
Dient bij het vertinnen van IJ. voorwerpen, het etsen door geweermakers, enz.
Staat ook in VI F vermeld.

Blz. 107 STIJFSEL De Opheldering en te lezen.

Is een witte stof, die uit tarwe-, mais-, of aardappelzetmeel bestaat en in den vorm van staafjes voorkomt.
Die uit tarwe en mais bereid, is blauwachtig wit, die uit aardappelen bereid geelachtig; de eerste is de beste.
Zij is zeer moeielijk oplosbaar in water; wordt zij echter hiermede tot een brij vermengd en voegt men vervolgens kokend water toe dan zwelt zij op tot een dikke gelei, die als plakmiddel kan dienen. Men doet haar daartoe in een stijfselpot, waarna men haar met een weinig koud regenwater roert, tot alle stukjes volkomen fijn zijn, daarna giet men er langzaam en onder gestadig omroeren kokend regenwater bij en laat de stijfsel even doorkoken, waarna zij voor gebruik gereed is. Indien geen regenwater aanwezig is, gebruikt men zuiver water (b. v. gefiltreerd rivierwater).
Is zij zuur geworden, wat in den regel reeds in 24 uur het geval is, dan is zij voor verder gebruik niet meer te benutten.
In het geheel behoort men bij 1 K.G. stijfsel ongeveer 4 à 5 L. water te voegen.
Bij gebrek aan stijfsel kan men zich behelpen met sago, die overal plaatselijk verkrijgbaar is.
Dient bij de ernstvuurwerkerij en tot algemeen gebruik.

Blz. 109 WAS Opheldering en regel 1 v.o. te lezen:
makers, het maken patroonsmeersel No. 2 en No. 3, het etsen door geweermakers enz.

BAT GENOOTSCHAP VAN K.ENW.

VI 358

20e BIJVOEGSEL, OP HOOFDSTUK XIV

VAN DEN

INSTRUCTIE-INVENTARIS

VOOR DE

ARTILLERIE DER LANDMACHT

IN

NEDERLANDSCH-INDIË.

Blz. 78. Achter PATROONSMEERSEL staat: Nos. 1, 2 en 3 lees: Nos. 1 en 2.

» 81, De Opheldering van »SCHELLAKVERNIS No. 2" regel 2 v. b. staat: lichtfakkels, lees: fakkels No. 2

» 86 en 87. Vervalt: PATROONSMEERSEL No. 3 en het daarachter gestelde.

» 88 en 89. Vervalt: DRAAILIJN en het daarachter gestelde.

» 90 en 91. Vervalt: JAAGLIJN, LOGLIJN en LOODLIJN met het daarachter gestelde.

» 90. Het gestelde na »KOORD. Wit enz." te lezen:

D. i. O. 0,150	M.	....
» 0,110	»	....
» 0,080	»	....
» 0,060	»	....
» 0,055	»	....
» 0,045	»	Per M. 0,19
» 0,035	»	....
» 0,026	»	Per M. 0,05
» 0,019	»	....
» 0,016	»	....
» 0,012	»	....
Geteerd D. i. O. 0,060	»	....

NILLATOUW (1)

(Zie blz. 2).

KON. GENOOTSCHAP BATAVIA

RLIJN	Geteerd	KG.	....	
	Ongeteerd	»	....	

Blz. 90. Als noot aan den voet der blz. opnemen:

(¹) Het nog aanwezige LOGLIJN, DRAAILIJN, JAAGLIJN, LOODLIJN en WAGENLIJN resp. D. i. O. 0,012, 0,016, 0,019, 0,027 en 0,026, zoomede het vroegere TOUW D, i. O. 0,035 en daarboven (*als bij manillatouw*) moet het eerst worden opgebruikt.

Blz. 91. Als Opheldering van MANILLATOUW en MARLIJN, resp. te lezen:

Dient tot boksreepen, draagtouwen enz.

Dient tot koppelreepen, wurgtouwen, trekreepen, enz.

Dient tot naaigarens, tuierreepen, parkeerlijnen, aan broekingen, enz.

Dient tot voorspanstroppen, balanceerlijnen, talieloopers, alle strengen (behalve gareelstrengen), enz.

Dient tot ophoudreepen, rem- en trektouwen, enz.

Dient tot gareelstrengen, draaglussen aan pakkisten, longes Gew., enz.

Dient tot algemeen gebruik.

Dient tot draagstroppen N°. 1, idem N°. 2, nationale vlaggen, vlaggelijnen, Gew. helpzeelen, trekgareelen met strengen, fouragestrikken, sjorlijnen voor draagbokken N°. 1, enz.

Dient tot aftrektouwen, lussen van drinkemmers, enz.

Dient aan de roode scheepsvlaggen, tot touwen om rechte hoeken uit te zetten, sjorlijnen, schaaltouwen van Gew. weegschalen voor 15 K. G., spantouwen van spanzagen, enz.

Dient aan beurstonnen, kardoeskokers, harnachementszakken, enz.

Dient tot het voorttrekken van sledeschijven.

D. i. O . . . 0,01	Dient tot het omwoelen van strengen, rem- en trektouwen, aan witte scheepsvlaggen, wagenvlaggen, kolenzakken, enz.	
	Dient aan aftrektouwen N°. 4, tot het maken van geteerd marlijn en tot algemeen gebruik.	

Blz. 92 en 95. Vervalt: »TOUW enz." met het daarachter gestelde:

» 92. Boven TOUWWERK. Oud opnemen:

AIZIJDE	KG.	....

Blz. 95. Als Opheldering daarvan opnemen:

Is zuurvrij, niet vonkenhoudend, ongekleurd driedraadsch garen, dicht ineengetwijnd en vervaardigd van goede onvermengde zijde. Dient tot het naaien van kardoes-, springlading- en aanvuurladingzakken en van kardoezen.

Blz. 92 en 95. Vervalt: WAGENLIJN en het daarachter gestelde.

Blz. 92 en 93. Vervalt: MANILLATOUW en het daarachter gestelde.

» 94 en 95. Vervalt: NAAIZIJDE en het daarachter gestelde.

» 109. De Opheldering van WAS, na regel 1 v. o. opnemen:

Staat ook in VI F. vermeld.

» 109. Als voren, regel 1 v. o. vervalt: en N°. 3

» 111*b*. 1e kolom, Opheldering van PAPIER Patroon-, regels 1 en 2 v. o. te lezen:

Dient bij de losse patronen N°. 2 en de idem N°. 3 en als pakmiddel voor verschillende ernstvuurwerken.

VI358

21e BIJVOEGSEL OP HOOFDSTUK XIV

VAN DEN

INSTRUCTIE-INVENTARIS

VOOR DE

ARTILLERIE DER LANDMACHT

IN

NEDERLANDSCH-INDIË.

Blz. 7. Achter SAWOEHOUT vervalt: Ht. granaatkartetskogels, wrijvingsbuizen

» 9. Achter langboomen te stellen: N°. 1

» 29. Achter KOPERDRAAD d. 0,0013 vervalt: tot trekkers van wrijvingsbuizen

» 33. Achter MESSINGDRAAD d. 0,004 staat; tot kap- en zaagmessen enz., lees:

tot kapmessen en Art. sabels, hengsels, enz.

» 33 Achter Idem d. 0,003 te lezen:

Tot gespen N°. 1, gespdoorns, enz.
Staat ook in VIF vermeld.

» 35. Achter MESSINGPLAAT d. 0.001 te stellen:

Tot voetstukken van kettingen tot hoorns O. M. en idem tot trompetten, en tot algemeen gebruik.
Staat ook in VIF vermeld.

Blz. 53. Onderaan vervalt: buskruitstofhuilen

» 60 en 61. Vervalt: BAND. Wit.
» GAAS. Zijden- Gegomd.

» 61. Achter LINNEN. Grauw- Ms. vervalt: voeringen..... t/m rijzadels

» 63. Achter SINGELBAND Bruin b. 0,045 vervalt: veldhalsters
» Idem Wit b. 0,030 het gestelde aanvullen met: N°. 1
» WATERDICHT DOEK Zwart vervalt: kulasovertrekken

» 63. De Opheldering van ZEILDOEK enz. aanvullen met: kulasovertrekken, wisscherovertrekken, enz.

» 75. Achter GOUDGLID vervalt: bij de vulling van G. K. tot 12 cM. K. A.

» 79. PARAFFINE vervalt: tot het vastzetten..... t/m 7,5 cM.

OpCARD 101 v3

Blz. 81. Achter SCHELLAK vervalt: -en zaag

» SCHELLAKVERNIS N°. 1, regel 2 v. o. aanvullen met:

ook van het inwendige der patroonhulzen N°. 4, 5, 6, 8 en 9.

» Idem N°. 2, regel 1 v. o. vervalt: en 2

» 82. Opnemen: VASELINE-OLIE. (Zie blz. 86).

» 83. 1e kolom van VERF Menie, regel 1 en 2 v. o. te lezen:

het algemeen tot het verven van ijzerwerk, dat met hout moet worden verbonden, ten einde roesten te voorkomen, en als grondlaag voor de metalen deelen van het achterlaadgeschut (Zie Inl. I. I. blz 6).

» 83. 1e kolom van VERF Bruingrijze, regel 1 en 2 v. o. te lezen:

Dient tot het verven van het materieel van het achterlaadgeschut. (Zie Inl. I. I. blz. 6).

» 83. 2e kolom van VERF, regel 2 t/m 8 v. b. vervalt: wanneer..... t/m gelijk

» 83. 1e kolom van VERF Grond, regel 1 t/m 3 v. o. te lezen:

Dient als grondverf voor Ht. en IJ. voorwerpen, en als dekverf voor Ht. voorwerpen (behalve de Ht. en metalen deelen van het achterlaadgeschut); voorts voor het verven van de Gew. Gr. tot 17 cM. A., de Gr. tot 7 cM. L. A. Eenwandige, en de G. K. tot 7 cM. A. (Zie ook Inl. I. I blz. 6).

» 85. De 1e kolom van VERF Zwarte, na regel 1 v. o. opnemen:

— behalve het materieel van het achterlaadgeschut — (Zie Inl. I. I. blz. 6).

» 86 en 87. Opnemen:

E OLIE ..... | Lit. | ....

n vloeistof van heldere kleur.
moet worden opbewaard in stopflesschen, die op de afscheiding tusschen stop en flesch zijn afgedekt
rafline.
bij de elementen voor nachtrichttoestellen, om de eigenlijke vulling van de lucht af te sluiten; kan
gen worden door petroleum of parafline-olie.

Blz. 87. Achter PATROONSMEERSEL N°. 2, vervalt: en N°. 3

» 89. Achter GAREN Zeil-, vervalt: tot het dichtbinden.... t/m 17 cM. A.

» 91. De Opheldering en van MANILLATOUW D. i. O. 0,026 aanvullen met: bivakringen, enz.
» » » MARLIJN Geteerd aanvullen met: gereedschapszakken geweermakers, enz.

» 96. Opnemen: ANTICHLOR. (Zie blz. 111*a*).

» 98. Opnemen: ETSNATRON. (Zie blz. 111*a*).

» 99. Achter KNOOPEN enz. vervalt: werkkielen

» 103. Achter PAARDENHAAR vervalt: onderhamen

» 105. Achter PEK enz. vervalt: en van verkitsel

» PERKAMENT Lt. vervalt: tot deksels.... t/m zeven

» PUIMSTEEN staat: lichtfakkels, lees: fakkels N°. 2

» 107. Achter STEARINEKAARSEN, regel 2 v. b. na model, te lezen:

idem tot 7,5 cM. Vd., idem gekleurde en in de kaarslantarens.

» 109. Achter VILT vervalt: N°. 1 en N°. 2

» Was vervalt: verkitsel

» 111. » SODA na geweren opnemen: en mitrailleurs

» 111*a* en 111*b*. Opnemen:

RON..... | KG. | ....

natriumhydroxyd van hoogen graad; komt voor in stukken vaa witte kleur, en heeft een sterk uitbijtende
g.
moet worden opbewaard in stopflesschen, die op de afscheiding tusschen stop en flesch zijn afgedekt met
ue.
t bij de elementen voor nachtrichttoestellen.

LOR..... | KG. | ....

nderzwaveligzure natrium: komt voor in kleine, doorschijnende kristallen.
moet worden opbewaard in stopflesschen, die op de afscheiding tusschen stop en flesch zijn afgedekt met
ne
t bij de elementen voor nachtrichttoestellen.

Blz. 112. Vervalt: BAND. Wit.

» 113. Na VERF opnemen: Vaseline-olie.

» Agelgaren opnemen: Antichlor.

» Daoen-Amplas opnemen: Etsnatron.

VI 358

22e BIJVOEGSEL OP HOOFDSTUK XIV

VAN DEN

INSTRUCTIE-INVENTARIS

VOOR DE

ARTILLERIE DER LANDMACHT

IN

NEDERLANDSCH-INDIË.

Blz. 60. Kolom EENHEID achter HILVERSUM te stellen: M.

» 62 en 63. Vervalt: WATERDICHT DOEK. Blauw.

» 65. De Ophelderingen van GAAS. Katoenen vóór granaten te stellen: Gew.

» 72. Vervalt het woord »Blauwe"

» 73. 1e kolom van COMPOSITIEVERF. Roode enz., regel 6 v. b. vervalt.

blauwe; 0,08; zwartsel en 1,2 KG. zinkwit.

Als voren, regel 9 v. b. vervalt: blauwe

» 82 en 83. Vervalt: VERF. Luiksche-

» 83. De Ophelderingen van TRAAN, regel 1 v. o. te lezen:

Dient bij aanmaak van wagensmeer.

» 83. De Ophelderingen van VASELINE, regel 1 v. o. te lezen:

Wordt ook verstrekt aan de korpsen tot onderhoud van schoeisel.
Staat ook in VIF vermeld.

» 83. De Ophelderingen van VERF Menie-, regel 4 v. b. vervalt: de Glh. granaten tot 17 cM. A.

» 85. De Ophelderingen van ZINKWIT staat: bereiding van blauwe en lees: bereiding van

De Ophelderingen van ZWARTSEL, regel 1 v. o. te lezen:

Wordt ook verstrekt aan de korpsen tot onderhoud van schoeisel.
Staat ook in VIF vermeld.

» 91. De Ophelderingen van MANILLATOUW D. i. O. 0,019 staat: enz. lees: fouragezakken, enz.

De Ophelderingen van idem 0,016 vervalt: sjorlijnen

BAT
KNIL

Blz. 95. De Opheldering van ZAKKENBAND vervalt: fouragezakken

2e kolom van ZILVERSNAREN aanvullen met:

zoomede aan de vizieren der nachtrichttoestellen.

» 96. Vervalt: ANTICHLOR enz. (opgenomen als NATRIUMHYPOSULFIET).

» 99. De Opheldering van KOEHAAR, regel 1 en 2 v. b. te lezen:

Is kort en zacht op het gevoel.
Dient tot opvulsel van kussens tot zadelbokken, paksingels, veldzakkussens, borstbe-

» 102 en 103. LAMPKATOEN kousen, enz. te vervangen door:

TOEN	N°. 1	M.	....
	» 2	»	....
	» 3	»	....

abbel geweven, N°. 1 — b. 0,02 —, N°. 2 — b. 0,016 —.
t — N°. 1 in Lampen Veiligheids, de kous l. 0,065 — N°. 2 in Lantarens Gew. de kous l. 0,2 —.

nkel geweven, wollig van uiterlijk, b. 0,02.
nt in Fietslantarens, de kous l. 0,1.

Blz. 102. Na NAPHTALINE opnemen: NATRIUMHYPOSULFIET (zie blz. 111*a*).

» 103. De Opheldering van PAARDENHAAR, regel 1 v. o. te lezen:

t als opvulsel in kussens, zooals bovenkussens tot hamen, kussens tot paksingels, veldzakkussens, enz.

Blz. 109. De Opheldering van TINSOLDEER, regel 1 v. o te lezen:

t bij het vastsoldeeren van de deksels met de trekreepen aan trommels en bussen (Indische verpakking).

Blz. 111*a*. Staat: ANTICHLOR. lees: NATRIUMHYPOSULFIET.

» 113. Sub Z. staat: Lampkatoen. Kousen. lees: Lampkatoen N°. 1, » 2, » 3

» 113. Sub Z. vervalt: Antichlor.

Als voren, na »Lucifers" opnemen: Natriumhyposulfiet.

VI 358

3e Bijvoegsel op **HOOFDSTUK XIV** van den Instructie-Inventaris.

VOOR DE

ARTILLERIE DER LANDMACHT IN NED.-INDIË.

---

achter ZEEMLAPPEN regel 1 v. o. te lezen:

hoenen, in de kisten voor richtkijkers (B. C.) tot 7,5 cM. Vd. en tot algemeen gebruik.

achter SCHELLAKVERNIS No. 1 regel 1 en 2 v. o. te lezen:

van vocht te beveiligen, ook van het inwendige der patroonhulzen No. 4, 5, 6, 8 en 9, zoomede tot het stzetten van den ontstekingsdop No. 1 in de patronen tot 7,5 cM. Vd., enz.
Staat ook in VIF vermeld.

achter KOORD. Wit. D. i. O. 0,0075 regel 1 v. b. staat: karwatsen enz. lees:

karwatsen, seinvlaggen G. enz.

3 achter LAMPKATOEN { No. 1 / „ 2 } na regel 1 v. o. opnemen:
Lampkatoen No. 2 staat ook in VIF vermeld.

BAT.
A.E.N.I.

VI 350

24e BIJVOEGSEL OP HOOFDSTUK XIV

VAN DEN

INSTRUCTIE-INVENTARIS

VOOR DE

ARTILLERIE DER LANDMACHT

IN

NEDERLANDSCH-INDIË.

Blz. 3. 2e kolom van DJATIHOUTEN balken enz. na regel 1 v. o. opnemen:

Worden naar behoefte van de gewenschte afmetingen aangemaakt.
De vroegere ribben No. 1, 2 en 3 uit Hfdst. IX worden als *Djatihouten ribben* l., d. verantwoord (zie aldaar).

Als voren van idem blokken:

Worden naar behoefte van de gewenschte afmetingen aangemaakt.

Achter idem dolken na regel 1 v. o. opnemen:

Worden naar behoefte van de gewenschte afmetingen aangemaakt.

» 5. 2e kolom van idem latten als eerste regel opnemen:

{ Worden naar behoefte van de gewenschte afmetingen aangemaakt.

Als voren van idem planken:

{ Worden naar behoefte van de gewenschte afmetingen aangemaakt.

Als 2e kolom van idem platen opnemen:

Hieronder te verantwoorden de vroegere beddingplanken (alle soorten) van Hfdst. IX, voor zoover zij, wat de afmetingen en de houtsoort betreft, daaronder vallen.
Worden naar behoefte van de gewenschte afmetingen aangemaakt.

2e kolom van idem ribben na regel 1 opnemen:

Hieronder ook te verantwoorden de vroegere ribben No. 1 (l. 2,551, d. 0,131), ribben No. 2 (l. 2,08, d. 0,131) en ribben No. 3 (l. 4,595, d. 0,131/0,137) van Hfdst. IX.
Worden naar behoefte van de gewenschte afmetingen aangemaakt.

» 33. Regel 4 v. b. staat: draaghaken lees: Haken. Draag-

» 6 v. b. staat: gespen No. 1 lees: Gespen. Mg. No. 1.

KAT. GENOOTSCHAP ... R'DAM

Blz. 65. 2e kolom van ZEILDOEK enz regel 2 en 1 v. o. te lezen:

Dient voor kulasovertrekken, wisscherovertrekken, mondkappen en dekkleeden (waartoe het vooraf met Compositieverf. Zwarte. waterdicht wordt gemaakt), enz.

» 73. Achter CYLINDEROLIE vervalt: regel 2 v. b. t/m 3 v. o.

» 75. Achter GEWEERVET regel 5 t/m 2 v. o. te lezen:

Dient: — zie Inleiding blz. 8 —.

» 79. Achter MACHINEOLIE regel 5 t/m 1 v. o. te lezen:

Dient: — zie Inleiding blz. 8 —.

» 85. Achter ZWARTSEL regel 3 v. o. vóór »Mar." te stellen: O. M.

» 109. Achter WAS regel 2 v. o. aanvullen met:

voor onderhoud van kabels van het telefoonmaterieel, enz.

25e BIJVOEGSEL OP HOOFDSTUK XIV

VAN DEN

INSTRUCTIE-INVENTARIS

VOOR DE

ARTILLERIE DER LANDMACHT

IN

NEDERLANDSCH-INDIË.

Blz. 2 en 3. Achter de acclade van DJATIHOUTEN vervalt:

bodemstukken tot beurstonnen.
» » buskruittonnen.
duigen tot beurstonnen.
» » buskruittonnen.

» 6 en 7. Vervalt:

IJzerhout.
Pokhout.
Sawochout
Soerenhouten { balken l, b, d. / planken b, d. / platen b, d.
Sonoklinghouten { balken l, b, d. / blokken l, b, d. / planken b, d. / platen b, d.

en de beide noten onder aan de bladzijde.

» 8 en 9. Vervallen.

» 62 en 63. Vervalt: Wol.

» 78 en 79. Vervalt: Nigrosine.

» 96 en 97. Vervalt:

Agelgaren.
Boeloe Areng.

» 98 en 99. Achter de accolade van CAOUTCHOUC vervalt: Gew.

» 98 en 99. Vervalt: Daoen Amplas.

BAT
GENOOTSCHAP
N.E.I. W.

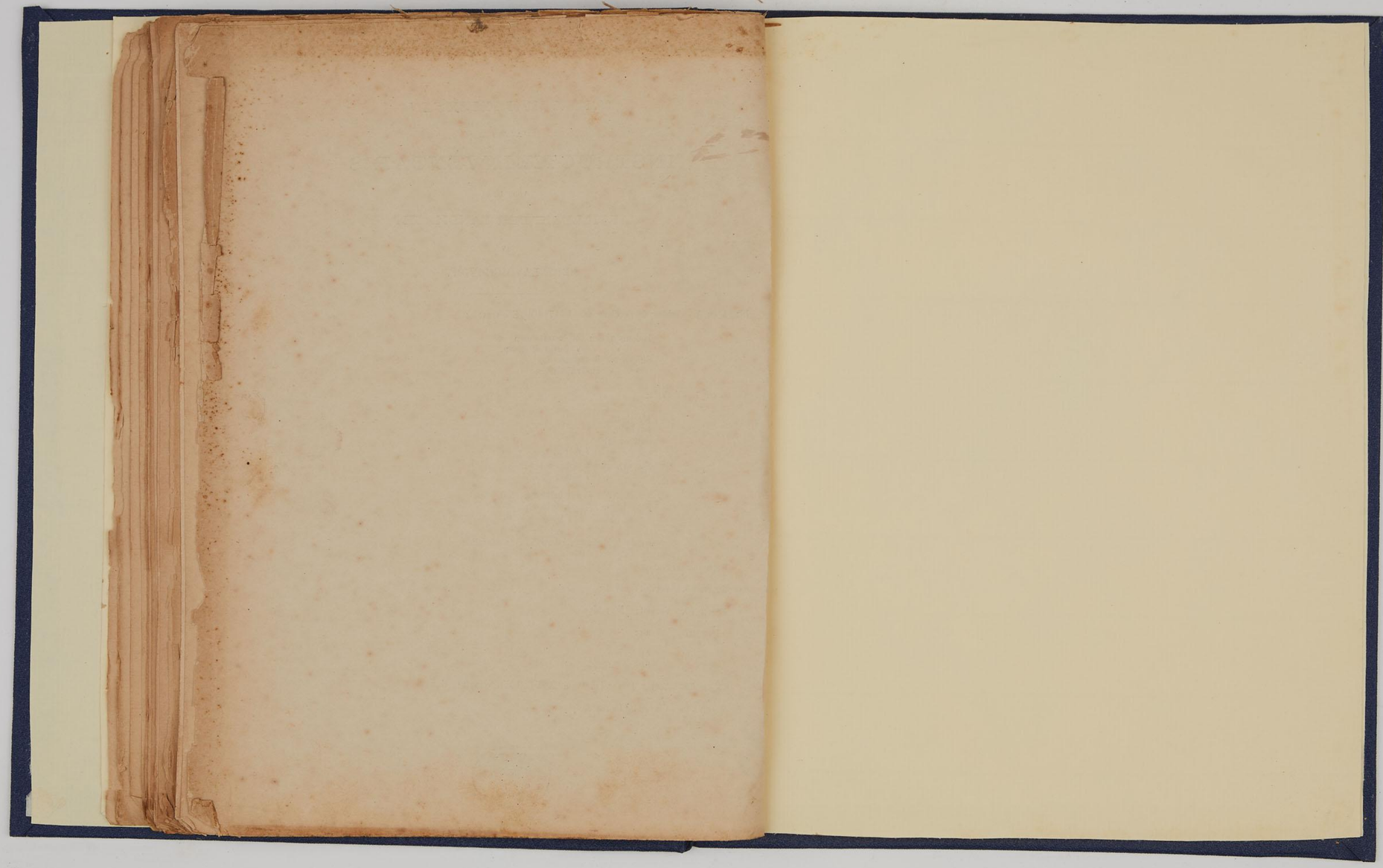

PERPUST

VI 91 8

INSTRUCTIE-INVENTARIS

VOOR DE

ARTILLERIE DER LANDMACHT

IN

NEDERLANDSCH OOST-INDIË.

DERDE DRUK.

HOOFDSTUK XIV.

UITGEGEVEN OP LAST VAN HET DEPARTEMENT VAN OORLOG.

12

NASIONAL RI

BATAVIA
LANDSDRUKKERIJ
1904.

BAT
PERPUSTAKAAN NASIONAL R.I.
Tanggal :
Nomor induk :
SIB - ID :
ITEM - ID :
Asal : Museum Pusat

OPCARD 101 v3

OpCARD 101 V3

VI 358
NO 14a
12

INSTRUCTIE-INVENTARIS

VOOR DE

ARTILLERIE DER LANDMACHT

IN

NEDERLANDSCH OOST-INDIË.

DERDE DRUK.

HOOFDSTUK XIV.

UITGEGEVEN OP LAST VAN HET DEPARTEMENT VAN OORLOG.

BATAVIA
LANDSDRUKKERIJ
1904.

BAT. GENOOTSCHAP VAN K.EN W.

Bib Id: 0010-3597660
Item Id: 0909111579

INHOUD.

Benamingen en Opheldering.

		BLADZ.
A.	Constructiehout	2
B.	Metalen	12
C.	Nagels en Houtschroeven	46
D.	Brandstoffen	58
E.	Geweven stoffen, Band, enz	60
F.	Leder	66
G.	Oliën, Vetten en Dekmiddelen	70
H.	Touw, Garen, Koord, enz	88
Z.	Verschillende behoeften	96

Algemeene Opheldering.

OPCARD 101 V3

HOOFDSTUK XIV.

MATERIALEN EN ALGEMEENE BEHOEFTEN.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
	A. Constructiehout.			
DJATIHOUTEN	balken l, b, d. (1)	Stuks.	..	l. minstens ..... 1.— / d. meer dan ..... 0,1 — Zijn rechte of nagenoeg rechte stammen. aan vier zijden bekapt of gezaagd, zoodat zij van de schors en het spint ontdaan zijn.
	blokken l, b, d. (1)	»	..	l. minder dan ..... 1.— / d. meer dan ..... 0,1 — Zijn stukken balk, gewoonlijk de worteleinden van stammen.
	bodemstukken tot beurstonnen	»	1,05	Ml ..... 0,33 / d. ..... 0,015 — Zijn op 0.04 van den rand schuin bijgewerkt; moeten vrij zijn van hart of kwasten. Mogen niet uit meer dan 3 stukken bestaan. Worden gemerkt met slagmerkijzers N°. 1 op het midden van den onderkant: Beurs
	» » buskruittonnen	»	0,44	Ml ..... 0.255 / d. ..... 0,015 — Als de voorgaande. Mogen niet uit meer dan 2 stukken bestaan. Busk
	bokshoofden	»	72	l. ..... 1.48 / b. ..... 0.24 / d. ..... 0.2 — Zijn niet afgewerkte bokshoofden, gezaagd uit zoogenaamde kromhouten, waarvan de draad volgens de kromming van het bokshoofd der vestingbokken loopt.
	bovenstukken voor munitiekisten tot voorwagens.	»	..	Worden door den Artillerie-Constructie-Winkel voorbewerkt verstrekt in den vorm van planken, waarop een of meer stuks van genoemde bovenstukken zijn afgeteekend.
	dolken l, d. (1)	»	..	Zijn nagenoeg rechte, van de schors maar nog niet van het spint ontdane stammen van zoodanige afmettingen, dat zij tot balken bekapt of gezaagd kunnen worden. Worden ook *rondhouten* genoemd.
	duigen tot beurstonnen	»	0,43	l. ..... 0.475 / b. aan de einden ..... 0.085 / b. in het midden ..... 0,095 / d. aan de einden ..... 0.018 / d. in het midden ..... 0.016 — Zijn aan den binnenkant hol, aan den buitenkant bol afgewerkt. Moeten vrij zijn van hart en kwasten. Worden gemerkt met slagmerkijzers N° 1. in het midden van de holle zijde, in de lengterichting: Beurs
	» » buskruittonnen	»	0,62	l. ..... 0.62 / b. aan de einden ..... 0,088 / b. in het midden ..... 0,105 / d. aan de einden ..... 0,013 / d. in het midden ..... 0,016 — Busk

(1) Worden als Diverse bij de magazijnen van den A. C. W. en van de P. W. per stuk verantwoord.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
	A. Constructiehout.			
DJATIHOUTEN	latten b, d. (2)	M.	..	b. en d. minder dan..... 0,05.
	onderstukken voor munitiekisten tot voorwagens	Stuks.	..	Worden door den Artillerie-Constructie-Winkel voorbewerkt verstrekt in den vorm van planken, waarop een of meer stuks van genoemde onderstukken zijn afgeteekend.
	planken b, d. (3)	M.	..	b. meer dan..... 0,05. d. minder dan..... 0,05.
	platen b, d. (3)	»	..	b. meer dan..... 0,05. d..... 0,05 tot 0,1.
	ribben d. (3)	»	..	d..... 0,05 tot 0,1. Zijn vierkant bekapt of gezaagd.
	schotten hor. voor munitiekisten tot voorwagens	Stuks.	..	Worden door den Artillerie-Constructie-Winkel voorbewerkt verstrekt in den vorm van planken, waarop een of meer stuks van genoemde schotten zijn afgeteekend.
	schotten vert. » » » »	»	..	
	speeken N°. 4	»	0,9	Over het midden l..... 0,63 Op 0,09 van het naafeinde b.... 0,066 Op 0,09 van het naafeinde d.... 0,067 Het naafeinde b..... 0,079 Het naafeinde d..... 0,018 Het velgeinde b..... 0,047 Het velgeinde d..... 0,042 Zijn voorbewerkte speeken uit goed rechtdradig hout vervaardigd; het naafeinde is wigvormig, het velgeinde is bijgewerkt tot een vierkante pen met daaronder een vierkante borst. De speeken N°. 4 dienen voor de raden N°. 11, N°. 5 voor de raden N°. 14. Worden genommerd met slagmerkijzers N°. 1 in het midden van de lengte, het begin van het merk naar het naafeinde gekeerd.
	» N°. 5	»	0,5	Over het midden l..... 0,42 Op 0,0485 van het naafeinde b..... 0,059 Op 0,0485 van het naafeinde d..... 0,047 Het naafeinde b..... 0,061 Het naafeinde d..... 0,02 Het velgeinde b..... 0,05 Het velgeinde d..... 0,039
	velgen N°. 4	»	3,1	b..... 0,082 d..... 0,07 De koorde l..... 0,59 Zijn voorbewerkte velgen, waarvan de draad ongeveer volgens de kromming loopt. De velgen N°. 4 dienen voor de raden N°. 11, N°. 5 voor de raden N°. 14. Worden genommerd met slagmerkijzers N°. 1 op het midden van een der platte zijden, de voet van het merk naar de holle zijde gekeerd.
	» N°. 5	»	1,45	b..... 0,068 d..... 0,062 De koorde l..... 0,41

(2) Worden als Diverse bij de magazijnen van den A. C. W. en van de P. W. per stuk verantwoord.
(3) Worden onder de benaming Constructiehout bij de magazijnen van den A. C. W. en van de P. W. per M³ verantwoord.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
	A. Constructiehout.			
DJATIHOUTEN	voorwanden voor munitiekisten tot voorwagens	Stuks.	..	Worden door den Artillerie-Constructie-Winkel voorbewerkt verstrekt in den vorm van planken, waarop een of meer stuks van genoemde wanden zijn afgeteekend.
	zijwanden » » » »	»	..	
HOUT. Verschillend		M³.	..	Onder deze benaming worden gevoerd alle onregelmatige stukken afkomstig van verwerkt hout, onverschillig van welke soort, die niet meer onder een der andere in dit hoofdstuk vermelde benamingen kunnen gebracht worden; schaaldeelen, hart en spint van verzaagde balken en dolken worden echter niet hieronder opgenomen. Bij herstellingen moet dit hout, voor zooveel mogelijk het eerst gebruikt worden, alsook voor aanmaak van stopwiggen, heften van gereedschappen, steunhouten, krukken van schoppen, tusschenplankjes in pakkisten, enz. Om het aantal voorhanden M³ te bepalen wordt dit hout op rechthoekige stapels gelegd.
IJZERHOUT		KG.	..	Tot drijfhamers, drijvers N°. 2, enz.
POKHOUT		»	..	Tot klossen, waarin de spil van de kruiwagens draait.
SAWOEHOUT		»	..	Tot Ht. granaatkartetskogels, wrijvingsbuizen, contrôlecylinders, enz. Kan ook in plaats van palmhout gebezigd worden voor heften van gereedschappen, enz.
SINGAPOERSCHE planken b, d.		M.	..	Tot aanmaak van pakkisten, munitiekisten, enz.
SOERENHOUTEN	balken l, b, d. (¹)	Stuks.	..	l. minstens..... 1,— / d. meer dan..... 0,1
	planken b, d. (¹)	M.	..	b. meer dan..... 0,05 / d. minder dan..... 0,05 — Tot binnenschotten van munitiekisten, enz.
	platen b, d. (¹)	»	..	b. meer dan..... 0,05 / d..... 0,05 tot 0,1
SONOKLINGHOUTEN	balken l, b, d. (²)	Stuks.	..	l. minstens..... 1,— / d. meer dan..... 0,1
	blokken l, b, d. (²)	»	..	l. minder dan..... 1,— / d. meer dan..... 0,1 — Tot koppen van pikethamers, heften van sommige gereedschappen, slagers tot zundgatdoorslagen, bindhouten tot kardoezen, Ht. handhamers, enz.
	planken b, d. (²)	M.	..	b. meer dan..... 0,05 / d. minder dan..... 0,05
	platen b, d. (²)	»	..	b. meer dan..... 0,05 / d..... 0,05 tot 0,1

(¹) Worden onder de benaming *Soerenhout* bij de magazijnen van den A. C. W. en van de P. W. per M³ verantwoord.
(²) » » » » *Sonoklinghout* » » » »

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
	***A.* Constructiehout.**			
WALIKOEKONHOUTEN	dolken l, d. (1)	Stuks.	..	l. minstens..... 1,—
	planken b, d. (1)	M.	..	b. meer dan..... 0,05 d. minder dan..... 0,05
	platen b, d. (1)	»	..	b. meer dan..... 0,05 d..... 0,05 tot 1,—
				Tot noodhandspaken, langboomen, disselboomen N°. 1, richtspaken, draagboomen, rembalken, trekknuppels N°. 2, stelen en heften van sommige gereedschappen, enz.
WAROEHOUTEN	blokken l, b, d. (2)	Stuks.	..	l. minder dan..... 1,— d. meer dan..... 0,1
	dolken l, d. (2)	»	..	l. minstens..... 1,—
				Tot tusschenplankjes van munitiekisten, projectieldragers, scheedevoeringen, vuurpijlstoppen, draagbokken, zadelbokken, enz.

(1) Worden onder de benaming *Walikoekonhout* bij de magazijnen van den A. C. W. en van de P. W. per M³ verantwoord.

(2) Worden onder de benaming *Waroehout* bij de magazijnen van den A. C. W. en van de P. W. per M³ verantwoord.

Omtrent de benaminger
»blokken en dolken", zi
bij djatihout.

HOOFDSTUK XIV. **Materialen en algemeene behoeften.**	EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
A. Constructiehout.			

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
B. **Metalen.** (1)				
ALUMINIUMROMMEL		KG.	..	Onder deze benaming wordt gevoerd al het aluminium, dat van slooping en als afval van verwerkt aluminium voorhanden is. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
BLIK	Dubbel N°. 1	Bladen.	0,543	Het blad. l. 0,508; b. 0,357 — Is vertind ijzerplaat d. 0,0003—0,0007. Dient voor den aanmaak van trommels, bussen, enz.
	» » 2	»	0,541	» 0,436; » 0,317
	Enkel	»	0,228	» 0,363; » 0,254
BRONSROMMEL		KG.	..	Onder deze benaming wordt gevoerd al het brons, dat van slooping en als afval van verwerkt brons voorhanden is.
GASBUIZEN	d. 0,078	»	Per M. 5	Tot buizen, kokers of stangen.
	» 0,053	»	Per M. 2,6	
	» 0,027	»	Per M. 2	
HOEFIJZERS (T).		Paren.	..	Worden bij de batterijen en sectiën pasklaar aangemaakt.
IJZER. Band-	b. 0,127; d. 0,007.	KG.	Per M. 7,67	Tot banden, veeren, beslagdeelen, opsluitschijven, spieën, enz.
	» 0,105; » 0,007.	»	5,71	
	» 0,100; » 0,007.	»	5,44	
	» 0,100; » 0,005.	»	3,88	
	» 0,090; » 0,005.	»	3,5	
	» 0,080; » 0,007.	»	4,35	

(1) De verantwoording van *IJzer, Koper, Messing, Staal* en *Zink* geschiedt bij de magazijnen van den A. C. W. en van den P. W. voor iedere hoofdsoort door elkander per KG., bijv. als *IJzer Band-, Koperdraad, Messing Rond, Staal Plat, Zinkplaat* enz. zonder vermelding van de afmetingen.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
	***B.* Metalen.**			
IJZER. Band-	b. 0,070; d. 0,005.	KG.	Per M. 2,72	
	» 0,065; » 0,007.	»	3,55	
	» 0,060; » 0,006.	»	2,79	
	» 0,052; » 0,006.	»	2,42	
	» 0,052; » 0,005.	»	2,02	
	» 0,046; » 0,005.	»	1,06	
	» 0,040; » 0,006.	»	1,86	
	» 0,040; » 0,003.	»	0,93	
	» 0,040; » 0,002.	»	0,62	
	» 0,034; » 0,007.	»	1,85	
	» 0,034; » 0,005.	»	1.32	Tot banden, veeren, beslagdeelen, opsluitschijven, spieën, enz.
	» 0,034; » 0,003.	»	0,79	
	» 0,034; » 0,002.	»	0,53	
	» 0,030; » 0,003.	»	0,7	
	» 0,026; » 0,006.	»	1,21	
	» 0,026; » 0,002.	»	0,4	
	» 0,020; » 0,006.	»	0,93	
	» 0,020; » 0,003.	»	0,46	
	» 0,020; » 0,002.	»	0,31	
	» 0,019; » 0,0005.	»	0,205	Dient tot het tijdelijk herstellen van gescheurde of gebroken disselboomen, velgen, speeken, lamoenboomen, enz.

OPCARD 101 V3

HOOFDSTUK XIII.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
	***B.* Metalen.**			
IJZER	Giet- Oud	KG.	Per 1 . .	Onder deze benaming wordt gevoerd al het voorhanden gietijzer, afkomstig van gesloopt materieel.
IJZER. Hoek-	b. 0,075/0,050; d. 0,0065	»	6,18	Tot algemeen gebruik.
	» 0,045; d. 0,005.	»	4,4	
	» 0,040; » 0,005.	»	3,1	
	» 0,025; » 0,005.	»	1,25	
	» 0,025; » 0,003.	»	0,75	
	» 0,020; » 0,003.	»	0,06	
IJZER. Plat-	b. 0,250; d. 0,016.	»	31,152	
	» 0,220; » 0,020.	»	34,267	
	» 0,190; » 0,016.	»	23,67	
	» 0,170; » 0,020.	»	26,45	
	» 0,160; » 0,020.	»	24,86	
	» 0,150; » 0,020.	»	23,52	
	» 0,140; » 0,016.	»	17,42	Tot algemeen gebruik.
	» 0,130; » 0,023.	»	23,23	
	» 0,130; » 0,013.	»	13,13	
	» 0,120; » 0,060.	»	55,94	
	» 0,120; » 0,030.	»	27,98	
	» 0,120; » 0,016.	»	14,92	
	» 0,120; » 0,013.	»	11,9	

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWI
	B. Metalen.		
IJZER. Plat	b. 0,110; d. 0,026.	KG.	Per 1 22,2
	» 0,110; » 0,023.	»	19,6
	» 0,110; » 0,020.	»	17,0
	» 0,110; » 0,016.	»	13,6
	» 0,110; » 0,013.	»	11,1
	» 0,105; » 0,026.	»	21,1
	» 0,105; » 0,016.	»	13,0
	» 0,105; » 0,013.	»	10,53
	» 0,100; » 0,010.	»	7,77
	» 0,095; » 0,016.	»	11,81
	» 0,090; » 0,052.	»	36,36
	» 0,090; » 0,020.	»	13,99
	» 0,090; » 0,016.	»	11,19
	» 0,090; » 0,013.	»	9,09
	» 0,090; » 0,010.	»	7,07
	» 0,085; » 0,013.	»	8,58
	» 0,080; » 0,026.	»	16,1
	» 0,080; » 0,020.	»	12,44
	» 0,080; » 0,016.	»	9,94
	» 0,080; » 0,013.	»	8,08
	» 0,080; » 0,010.	»	6,22
	» 0,070; » 0,020.	»	10,88

OPHELDERINGEN.

Tot algemeen gebruik

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT
	***B.* Metalen.**		
IJZER. Plat	b. 0,070; d. 0,016.	KG.	Per M. 8,71
	» 0,070; » 0,013.	»	7,07
	» 0,070; » 0,010.	»	5,44
	» 0,060; » 0,030.	»	13,99
	» 0,060; » 0,025.	»	10,72
	» 0,060; » 0,016.	»	7,43
	» 0,060; » 0,010.	»	4,66
	» 0,052; » 0,026.	»	10,51
	» 0,052; » 0,020.	»	8,08
	» 0,052; » 0,016.	»	6,46
	» 0,052; » 0,013.	»	5,25
	» 0,052; » 0,010.	»	4,04
	» 0,050; » 0,010.	»	3,88
	» 0,048; » 0,024.	»	8,94
	» 0,046; » 0,020.	»	7,15
	» 0,046; » 0,016.	»	6,44
	» 0,046; » 0,013.	»	4,65
	» 0,046; » 0,010.	»	3,57
	» 0,040; » 0,020.	»	6,22
	» 0,040; » 0,016.	»	4,97
	» 0,040; » 0,013.	»	4,04
	» 0,040; » 0,010.	»	3,11

OPHELDERINGEN.

Tot algemeen gebruik.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
	B. **Metalen.**			
IJZER. Plat	b. 0,034; d. 0,016.	KG.	Per M. 4,23	Tot algemeen gebruik.
	» 0,034; » 0,013.	»	3,42	
	» 0,034; » 0,010.	»	2,64	
	» 0,032; » 0,016.	»	3,97	
	» 0,032; » 0,013.	»	3,24	
	» 0,026; » 0,013.	»	2,65	
	» 0,026; » 0,010.	»	2,02	
	» 0,020; » 0,010.	»	1,55	
IJZER. Rond	d. 0,170	»	176,3	Tot bouten, haken, hengsels, krammen, beugels, ringen, sleutels, enz.
	» 0,090	»	49,4	
	» 0,056	»	19,13	
	» 0,043	»	11,28	
	» 0,036	»	7,91	
	» 0,035	»	7,47	
	» 0,030	»	5,49	
	» 0,026	»	4,12	
	» 0,024	»	3,51	
	» 0,020	»	2,44	
	» 0,016	»	1,36	
	» 0,013	»	1,05	

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEW
	***B.* Metalen.**		
IJZER. Vierkant	d. 0,090	KG.	Per 62,8
	» 0,080	»	49,3
	» 0,074	»	42,2
	» 0,065	»	32,8
	» 0,060	»	27,8
	» 0,052	»	21,0
	» 0,046	»	16,4
	» 0,040	»	12,3
	» 0,035	»	9,52
	» 0,030	»	6,90
	» 0,026	»	5,25
	» 0,024	»	4,47
	» 0,020	»	3,11
	» 0,016	»	1,99
	» 0,013	»	1,51
	» 0,010	»	0,77
IJZERDRAAD. (1)	d. 0,010	»	0,61
	» 0,009	»	0,5
	» 0,008	»	0,39
	» 0,007	»	0,29
	» 0,006	»	0,22

(1) Zoodra de dikte 0,012 of minder bedraagt spreekt men van *draad*, anders van *Rond;* dit geldt voor alle metalen, waarbij de on
scheiding in *draad* en *Rond* bestaat.

OPHELDERINGEN.

Tot assen, bouten, haken, gereedschappen, enz.

Tot haken, krammen, beugels, kettingen, ringen, schakels, klinknagels, enz.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
	B. Metalen.			
IJZERDRAAD (1)	d. 0,005	KG.	Per M. 0,15	
	» 0,004	»	0,098	
	» 0,0035	»	0,072	
	» 0,003	»	0,052	
	» 0,0025	»	0,037	Tot krammen, gespen en tot algemeen gebruik. IJzerdraad d. 0,005; d. 0,004; d. 0,0015 en d. 0,001 staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
	» 0,002	»	0,024	
	» 0,0015	»	0,017	
	» 0,001	»	0,009	
	» 0,0002	»	0,02 / 100	Dient tot loopfrisschers. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
IJZERPLAAT	d. 0,008	»	Per M. 62,3	
	» 0,006	»	46,7	
	» 0,004	»	31,1	Tot algemeen gebruik.
	» 0,003	»	23,3	
	» 0,002	»	15,5	
	» 0,0015	»	11,68	
	» 0,001	»	7,788	Tot beslagdeelen.
	» 0,00075	»	5,841	

(1) Zoodra de dikte 0,012 of minder bedraagt spreekt men van *draad*, anders van *Rond*; dit geldt voor alle metalen, waarbij de on
scheiding in *draad* en *Rond* bestaat.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
	***B.* Metalen.**			
IJZERROMMEL.	Bruikbaar	KG.	..	Onder deze benaming wordt gevoerd al het ijzer, dat van slooping en als afval van verwerkt ijzer afkomstig is en nog voor versmeding geschikt is. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
IJZERROMMEL.	Onbruikbaar	»	..	Onder deze benaming wordt gevoerd al het oude, niet meer bruikbare ijzer, dat bestemd is tot verkoop. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
KOPER — Rond	d. 0,080	»	Per M 44,57	Tot zundgattappen, uitnemers Nos. 1 en 4, soldeerbouten, afsluitringen voor zundgaten tot 7 cM. A., boutjes, klinknagels, enz.
KOPER — Rond	» 0,050	»	6,24	
KOPER — Rond	» 0,026	»	4,687	
KOPER — Rond	» 0,020	»	2,75	
KOPER — Rond	» 0,016	»	1,775	
KOPER — Rond	» 0,013	»	1,172	
KOPER — Vierkant	d. 0,016.	»	2,26	
KOPER — Vierkant	» 0,013.	»	1,492	
KOPERDRAAD	d. 0,0013.	»	0,0117	Tot trekkers van wrijvingsbuizen, enz.
KOPERDRAAD	» 0,001	»	0,007	Tot trenzen tot wisscherklossen, enz.
KOPERPLAAT	d. 0,006	»	Per M² 52,728	Tot algemeen gebruik.
KOPERPLAAT	» 0,0035.	»	30,75	
KOPERPLAAT	» 0,003	»	26,364	
KOPERPLAAT	» 0,0025.	»	21,97	

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
B. Metalen.			
KOPERPLAAT d. 0,002.	KG.	Per M² 17,576	Tot algemeen gebruik.
» 0,0015.	»	13,182	
» 0,001.	»	8,508	
» 0,0009.	»	7,658	
» 0,0005.	»	4,254	
KOPERROMMEL.	»	..	Onder deze benaming wordt gevoerd al het koper, dat van slooping en als afval van verwerkt koper voorhanden is. Kan weder dienen tot herstelling of aanmaak van kleine voorwerpen. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
KWIK	»	..	Dient in verschillende instrumenten.
LOOD. Blok-.	»	..	Is gegoten lood. Dient tot het gieten van Ld. voorwerpen, het vervaardigen van tinsoldeer; tot het ontlaten van gehard staal; in sommige legeeringen, enz. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
LOODROMMEL.	»	..	Onder deze benaming wordt gevoerd al het lood, dat van slooping en als afval van verwerkt lood voorhanden is. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
MESSING. Rond d. 0,015.	»	Per M. 1,56	Tot algemeen gebruik.
MESSINGDRAAD d. 0,0108	»	0,642	Tot algemeen gebruik.
» 0,0086	»	0,41	
» 0,0076	»	0,35	
» 0,007	»	0,26	Tot pompstokken geweermakers- N°. 2, pompstokken tot geweren M. 73 en idem tot Beaumontkarabijnen Inf. enz.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
	***B.* Metalen.**			
MESSINGDRAAD	d. 0,0066	KG.	Per M 0,24	Tot pompstokken tot revolvers, enz.
	» 0,0061	»	0,23	Tot algemeen gebruik.
	» 0,0051	»	0,16	
	» 0,0043	»	0,145	Tot uitstooters, enz.
	» 0,004	»	0,102	Tot haken tot kardoestasschen, draaghaken, klinknagels tot kap- en zaagmessen, hengsels, enz. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
	» 0,003	»	0,057	Tot Gespen Mg. N°. 1, enz.
	» 0,0021	»	0,025	Tot krammen, kettingen tot hoorns O. M., idem tot trompetten, enz. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
	» 0,0015	»	0.015	Tot kettingen tot hoorns, enz. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
	» 0,001	»	0,007	Tot algemeen gebruik.
MESSINGPLAAT	d. 0,007	»	Per M² 79,556	Tot algemeen gebruik.
	» 0,004	»	34,032	
	» 0,0035	»	29,778	
	» 0,003	»	25,524	
	» 0,0025	»	21,27	

HOOFDSTUK XIII.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
	***B.* Metalen.**			
MESSINGPLAAT	d. 0,0023	KG.	Per M. 19,968	Tot algemeen gebruik.
	» 0,002	»	17,016	
	» 0,0016	»	14,465	
	» 0,0015	»	12,762	
	» 0,001	»	8,858	
	» 0,0007	»	6,045	Tot regelingsplaten.
	» 0,0005	»	4,254	
	» 0,00025	»	2,125	
	» 0,00015	»	1,275	
MESSINGROMMEL		»	..	Onder deze benaming wordt gevoerd al het messing, dat van slooping (behalve van pompstokken tot geweren M. 73) en als afval van verwerkt messing voorhanden is. Kan weder dienen tot herstelling of aanmaak van kleine voorwerpen. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
STAAL. Plat	b. 0,070; d. 0,013	»	Per M. 7,098	Tot algemeen gebruik.
	» 0,046; » 0,020	»	7,176	
	» 0,034; » 0,013	»	3,448	
	» 0,026; » 0,010	»	2,028	
	» 0,024; » 0,007	»	1,51	
	» 0,020; » 0,010	»	1,56	
	» 0,016; » 0,007	»	0,875	
	» 0,013; » 0,007	»	0,709	

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
B. Metalen.			
STAAL. Rond — d. 0,045	KG.	Per M. 12,5	
STAAL. Rond — » 0,038	»	9,068	
STAAL. Rond — » 0,032	»	6,431	Tot algemeen gebruik.
STAAL. Rond — » 0,026	»	4,245	
STAAL. Rond — » 0,022	»	3,04	
STAAL. Vierkant — d. 0,030	»	7,02	
STAAL. Vierkant — » 0,020	»	3,12	
STAAL. Vierkant — » 0,013	»	1,318	Tot algemeen gebruik.
STAAL. Vierkant — » 0,010	»	0,78	
STAAL. Werktuig- Plat — b. 0,060; d. 0,025	»	11,7	
STAAL. Werktuig- Plat — » 0,020; » 0,010	»	1,56	
STAAL. Werktuig- Rond — d. 0,065.	»	27	
STAAL. Werktuig- Rond — » 0,040.	»	9,68	Tot Gereedschappen. Staal werktuig- vierkant d. 0,024 staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
STAAL. Werktuig- Vierkant — d. 0,030	»	7,8	
STAAL. Werktuig- Vierkant — » 0,024	»	4,493	
STAAL. Werktuig- Vierkant — » 0,013	»	1,318	
STAAL. Werktuig- Vierkant — » 0,007	»	2,582	

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
	***B.* Metalen.**			
STAALDRAAD	d. 0,006	KG.	Per M. 0,2	
	» 0,004	»	0,098	
	» 0,003	»	0,05	Tot richtbaken, schroeven en pinnen voor draagbare wapenen, ruimnaalden, enz.
	» 0,002	»	0,0245	
	» 0,0015	»	0,0132	
	» 0,0003	»	0,0011	Dient voor wisschers, krasborstels, enz.
	» 0,0002	»	0,0005	Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
STAALPLAAT	d. 0,006	»	Per M² 48	
	» 0,0025	»	20	
	» 0,002	»	16	Tot gereedschappen, mallen, maten en tot algemeen gebruik.
	» 0,0015	»	12	
	» 0,001	»	8	
STAALROMMEL		»	..	Onder deze benaming wordt gevoerd al het staal, dat van slooping en als afval van verwerkt staal voorhanden is. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
TIN		»	..	Komt voor in zoogenaamde *schuitjes* van gemiddeld 30 KG. of in staven. Dient als bestanddeel in brons, tinsoldeer, en andere legeeringen.
WITMETAALROMMEL		»	..	Onder deze benaming wordt gevoerd alle compositie, afkomstig van verwerkte witmetalen of van slooping, dat niet met zekerheid onder een der andere soorten van metaalrommel kan worden gerangschikt.
ZINK. Blok-		»	..	Is gegoten zink. Dient tot Zk- kartetskogels, en als bestanddeel in messing, kopersoldeer en andere legeeringen.

OpCARD 101 v3

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
B. Metalen.			
		Per M	
ZINKPLAAT d. 0,002	KG.	13,72	Tot algemeen gebruik.
» 0,0015.	»	10,3	
» 0,00115	»	7,95	
» 0,00052	»	2,11	
ZINKROMMEL.	»	..	Onder deze benaming wordt gevoerd al het zink, dat van slooping en als afval van verwerkt zink voorhanden is.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

EENHEID.	GEWI

B. **Metalen.**

OPHELDERINGEN.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

EENHEID.

GEWICHT

B. **Metalen.**

OPHELDERINGEN.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT		OPHELDERINGEN.	
C. Nagels en Houtschroeven. (1)						
BLAASBALGSPIJKERS	8 ponders (2)	KG.	0,004	1..... 0.035	Tot blaasbalgen. Hebben halfbolvormige koppen en vierkante angels.	
	6 »	»	0,005	» 0.025		
DRAADNAGELS. IJ.	Nº. 3.	»	35/1000	1..... 0.15	Tot algemeen gebruik. Komen in den handel voor in pakken van 5 KG. brutogewicht. De nageis zijn cylindervormig, met platten, meestal geruiten kop, de punt is aan 4 zijden afgevlakt. De opgegeven soorten zijn in den handel bekend onder de volgende merken, waarin het bovenste getal de lengte in Parijsche lijnen aangeeft, het onderste is het volgnommer.	66/3
	» 4.	»	30/1000	» 0.135		60/4
	» 5.	»	20/1000	» 0.12		54/5
	» 6.	»	15/1000	» 0,11		48/6
	» 8.	»	7,7/1000	» 0,08		36/8
	» 9.	»	6,2/1000	» 0.07		30/9
	» 10.	»	4/1000	» 0,06		27/10
	» 11.	»	2,5/1000	» 0.05		21/11
	» 13.	»	1,25/1000	» 0.04		18/13
	» 14.	»	0,9/1000	» 0.035		15/14
	» 16.	»	0,51/1000	» 0,025		12/16
	» 18.	»	0,26/1000	» 0.02		9/18
	» 19.	»	0,1/1000	» 0.015		7/19
	» 20.	»	0,046/1000	» 0.01		4/20

(1) De verantwoording van *Nagels* en *Houtschroeven* geschiedt bij de magazijnen van den A. C. W. en van de P. W. voor iedere hoofdsoort door elkander per stuk of per KG.

(2) De benaming van .. ponders, die voor spijkers nog gebruikelijk is, duidt aan dat 1000 stuks het opgegeven gewicht in Amsterdamsche ponden hebben.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

			EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
C. Nagels en Houtschroeven.					
DRAADNAGELS. Mg.	Platkop-	l. 0,026; d. 0,0015.	KG.	1/1000	Tot buskruitkisten, munitiekisten, enz. Hebben een vlakken kop en een aan vier zijden afgeplatte punt.
		» 0,022; » 0,0015	»	0,8/1000	
		» 0,014; » 0,0015	»	0,22/1000	
		» 0,010; » 0,0015	»	0,15/1000	
	Rondkop-	l. 0,015; d. 0,002.	»	0,4/1000	Tot het bevestigen van leder op hout. Hebben halfbolvormige koppen.
HOEFNAGELS.	K.	. . . . .	Stuks.	2,75/1000	1 . . . . . 0,05 Hebben een pyramidalen kop met plat eindvlak, de kling loopt spits toe en is aan de punt voorzien van een zwik. Zijn in den handel bekend als *Bergedorffer sterhoefnagels.*
	L.	. . . . .	»	4,71/1000	1 0,06
HOUTSCHROEVEN. IJ.	Platkop-	l. 0,140; d. 0,0155.	»	125/1000	Tot algemeen gebruik. De in de benaming vermelde dikte geeft aan de middellijn van het cylindrische gedeelte onder den kop.
		» 0,114; » 0,0141.	»	125/1000	
		» 0,114; » 0,0082.	»	34/1000	
		» 0,114; » 0,0127.	»	95/1000	
		» 0,101; » 0,017.	»	135/1000	
		» 0,089; » 0,0105.	»	54/1000	
		» 0,064; » 0,0086.	»	26/1000	
		» 0,064; » 0,00665	»	15/1000	
		» 0,051; » 0,00762	»	15/1000	
		» 0,038; » 0,00696	»	8,8/1000	
		» 0,038; » 0,0056.	»	6,3/1000	
		» 0,038; » 0,004.	»	3,4/1000	

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
C. Nagels en Houtschroeven.				
HOUTSCHROEVEN. IJ. Platkop-	l. 0,025; d. 0,00696	Stuks.	7,8/1000	Tot algemeen gebruik. De in de benaming vermelde dikte geeft aan de middellijn van het cylindrische gedeelte onder den kop.
	» 0,022; » 0,00762	»	7/1000	
	» 0,019; » 0,00435	»	2/1000	
	» 0,016; » 0,004	»	1,37/1000	
	» 0,016; » 0,0027	»	1/1000	
	» 0,016; » 0,0024	»	0,6/1000	
HOUTSCHROEVEN. IJ. Rondkop-	l. 0,070; d. 0,00696	»	19/1000	
	» 0,038; » 0,004	»	3,8/1000	
	» 0,022; » 0,00335	»	2/1000	
	» 0,016; » 0,00335	»	1,5/1000	
HOUTSCHROEVEN Mg. Platkop-	l. 0,051; d. 0,0056	»	8,08/1000	Tot algemeen gebruik, voornamelijk aan buskruitkisten, voorwerpen die in buskruitmagazijnen en laboratoria gebruikt worden, enz.
	» 0,045; » 0,0056	»	7/1000	
	» 0,038; » 0,0052	»	3,9/1000	
	» 0,038; » 0,0027	»	1,78/1000	
	» 0,025; » 0,00435	»	2,85/1000	
	» 0,019; » 0,00335	»	1,4/1000	
	» 0,016; » 0,003	»	0,85/1000	

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
C. Nagels en Houtschroeven.				
KLINKNAGELS. Rondkop-	l. 0,065; d. 0,025	KG.		
	» 0,060; » 0,020	»		
	» 0,052; » 0,016	»		
	» 0,050; » 0,012	»		
	» 0,040; » 0,012	»		
	» 0,034; » 0,010	»		Tot algemeen gebruik.
	» 0,025; » 0,008	»		
	» 0,020; » 0,0035	»	$\frac{5,2}{1000}$	
	» 0,015; » 0,0045	»	$\frac{3,6}{1000}$	
	» 0,012; » 0,0035	»	$\frac{3}{1000}$	
	» 0,009; d. 0,0025	»	$\frac{1,3}{1000}$	
SPIJKERS IJ.	10 ponders	»	$\frac{4,9}{1000}$	l. 0,05
	2 »	»	$\frac{1}{1000}$	» 0,025
	$1^1/_2$ »	»	$\frac{0,74}{1000}$	» ..... 0,02 — Tot bevestiging van IJ. beslagdeelen op hout.
	1 »	»	$\frac{0,49}{1000}$	» 0,016
	$^3/_4$ »	»	$\frac{0,37}{1000}$	» 0,014
	$^1/_2$ »	»	$\frac{0,25}{1000}$	» 0,01
Kr.	15 ponders	»	$\frac{7,4}{1000}$	l. ..... 0,052 — Tot buskruithandwagens, buskruitstofbuilen, enz.
	10 »	»	$\frac{4,9}{1000}$	» 0,039

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
C. Nagels en Houtschroeven.			
SPIJKERS Kr. 2 ponders	KG.	1/1000	1 0,02
SPIJKERS Kr. 1 »	»	0,49/1000	. ..... 0,01 — Tot wisscherklossen, aanzetters, enz.
SPIJKERS Kr. 3/4 » Rondkop-	»	0,37/1000	 0,01
SPIJKERS Vertinde 7/4 ponders Rondkop-	»	0,86/1000	1 0,02
SPIJKERS Vertinde 1 » »	»	0,49/1000	 0,015
SPIJKERS Vertinde 1/2 » Platkop-	»	0,25/1000	. ..... 0,011 — Tot bevestiging van doek of leer op hout.
SPIJKERS Vertinde 1/4 » »	»	0,12/1000	 0,007

HOOFDSTUK XIV. **Materialen en algemeene behoeften.**	EENHEID.	GEWICHT.
***C.* Nagels en Houtschroeven.**		

OPHELDERINGEN.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
***D.* Brandstoffen.**			
BOSCHKOLEN.	KG.	..	Worden gebrand van verschillende houtsoorten. Dienen tot het verhitten van soldeerbouten en merkijzers, het bedekken van gesmolten metaal ter voorkoming van oxydatie, enz. Staan ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
HOUT van slooping.	M^3	..	Hieronder wordt gevoerd al het onbruikbare hout, van slooping afkomstig en bestemd tot verkoop of tot brandhout. Om de hoeveelheid te bepalen wordt het op rechthoekige stapels gelegd. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
SMEEKOLEN	KG.	..	Komen voor in den vorm van groote en kleine stukken en van gruis. Dienen als brandstof in de smidshaarden. Staan ook in Hoofdstuk VI F vermeld.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
***E.* Geweven stoffen, Band, enz.**			
BAND. Grauw.	Stukjes.	..	Het stuk gemiddeld l.... 10 ; b. nagenoeg... 0,016 — Tot morsmouwen, vaaglappen, naaizakjes, enz.
BAND. Wit.	»	..	Het stuk gemiddeld l.... 8 ; Van verschillende breedte — Tot buskruitstofbuilen.
GAAS Zijden Gegomd	M.	0,017	b..... 0,54 — Tot het bekleeden van buskruitstofbuilen en gazen zeven.
HILVERSUM	»	0,237	Gewoonlijk b..... 0,756 — Tot het verkappen van lichtfakkels en lichtkogels. Is aan den eenen kant glad en aan den anderen kant ruw en wollig, doordat de schering van vlas, de inslag van gesponnen katoen is.
KALMINK	»	0,35	b..... 0,72 — Tot het maken van waterdicht doek. Is geweven van hennep en heeft het uiterlijk van gekeperd linnen.
KATOEN. Wit	»	0,2	b..... 1,4 — Tot het maken van witte scheeps- en wagenvlaggen.
LINNEN. Grauw Grof	»	0,25	b..... 0,76 — Tot vaaglappen, harnachementszakken, draagbanden tot pikhouweelen en veldschoppen, het aanmaken van aardzakken, enz.
LINNEN. » Ms.	»	0,3	b..... 1,02 — Tot morsmouwen, ernstvuurwerken, naaizakjes, voeringen van zadelkussens, vervaardiging van karwatsen, staartriemkussens, kussens tot paksingels, enz.
LINNEN. » Fijn	»	0,45	b..... 1,28 — Tot Ln. buskruitkleeden, Ln. buskruitzakken, handdoeken, enz.
LIJMLINNEN	»	0,1	b..... 0,8 — Tot het belijmen van zadelboomen, enz. Is grof geweven doek.
PAKLINNEN	»	0,3	b..... 0,84 — Tot het inpakken van voorwerpen. Is grof, van vlaswerk geweven doek.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
	E. Geweven stoffen, Band, enz.			
SINGELBAND.	Blauw b. 0,085	M.	0,15	Tot singels. Is van wol geweven.
	Bruin b. 0,045	»	0,055	
	Wit b. 0,080	»	0,115	Is van hennep geweven. Tot veldhalsters, bandbeschermers in de pakkisten voor granaten en granaatkartetsen tot 12 cM. Hw. en Mr. A., enz.
	» 0,070	»	0,07	Tot dekensingels, bekleeding van zadelboomen, enz.
	» 0,055	»	0,052	Tot bekleeding van zadelboomen.
	» 0,050	»	0,028	Tot granaattasschen. Tot projectiellichters.
SPRINGZEILDOEK	b. 1,05	»	0,9	Tot bekleeding van batterijkisten, kappen aan beurstonnen, granaattasschen, buskruitdraagzakken, magazijnsschoenen, broekingen, presennings, enz. Is van hennep vervaardigd.
	» 0,86	»	0,77	
VLAGGENDOEK.	Blauw	»	0,07	b. 0,525 Tot vlaggen. Is van wol geweven.
	Rood.	»	0,08	
	Wit.	»	0,06	
WASDOEK.		»	0,7	b. 1,2 Is aan de zoogenaamde lederzijde glad en bruin, aan de keerzijde wollig en wit; wordt ook imitatieleder genoemd. Dient tot kleedinglappen, enz.
WATERDICHT DOEK.	Blauw	»	..	Tot bekleeding van draagbare munitiekisten tot 7 cM. L. A. Tot bekleeding van munitiekisten voor patronen. Tot bekleeding van munitiekisten tot 7 cM. Mr. A. Eenmansvracht N°. 2 en idem Tweemansvracht N°. 2. Tot bekleeding van andere dan de hierboven genoemde kisten, tot kolenzakken, kulasovertrekken, enz. Is kalmink, dat met compositieverf waterdicht is gemaakt. Kan plaatselijk bij de magazijnen van oorlog worden aangemaakt: het kalmink wordt eerst aan beide zijden met compositieverf bestreken en gedroogd zijnde op één zijde andermaal geverfd.
	Rood.	»	..	
	Wit.	»	..	
	Zwart	»	..	
WOL.		»	0,06	b. ongeveer 1,2 Tot dweilen, enz. Is in den handel bekend onder den naam *dekenwol*.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

EENHEID. | GEWICHT

E. **Geweven stoffen, Band, enz.**

OPHELDERINGEN.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
F. Leder.			
KARBOUWLEDER	Vellen.	..	d. 0,003 à 0.004 — Tot strengkokers, stelschroefkussentjes N°. 3.
KOELEDER. Wit	»	..	Tot riemen tot drilbogen, strikriemen aan zadelbokken, lussen aan chambrières, enz.
KOEZEEMLEDER	»	..	d. nagenoeg. 0,003 — Tot ringen tot schermgeweren, stootlappen tot schermdegens.
LAMSVACHTEN	Stuks.	0,7	Tot bekleeding van de kleppen van blaasbalgen. Zijn met de wol bereid.
LEDER. Oud	KG.	..	Onder deze benaming wordt gevoerd al het leder, dat van slooping of als afval van hersteld lederwerk voorhanden is. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
PINKENLEDER Zw.	Vellen.	..	d. minstens. 0,002 — Tot kardoestasschen, hamen, borstriemen tot draagtrekluigen, gereedschapszakken, kussens tot paksingels, blaasbalgen, enz.
PINKENLEDER Lt.	»	..	d. minder dan. 0,002 — Tot het omboorden van lederwerken, tot kussens tot zadelbokken, mantelzakken, borstbekleedingen.
TUIGLEDER Zw	»	..	d. ongeveer. 0.003
TUIGLEDER Ms	»	..	. . . 0.002 — Tot tuigdeelen en andere Lr. voorwerpen.
TUIGLEDER Lt.	»	..	. . . 0.001
ZEEMLAPPEN	Stuks.	0,112	Tot duimelingen. tot voering van zakjes tot quadranten, tot drukbollen en drukkussens van de drukkasten, borstlappen, schermhandschoenen en algemeen gebruik.
ZOOLLEDER	Vellen.	..	d. meer dan 0,003 — Tot patroontasschen Achter-, scheeden tot grasmessen, manchetten tot remcylinders, enz,

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

EENHEID.

GEWICHT.

OPHELDERINGEN.

F. **Leder.**

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
***G.* Oliën, Vetten en Dekmiddelen.**			
ALKANETBRUINEERSEL	Lit.	0,903	Wordt bereid door 1 Lit. rauwe lijnolie en 0,1 KG. alkanetwortel te zamen in een zuiveren aarden pot gedurende ongeveer 3 uren te koken; de pot wordt daarna van het vuur genomen en het mengsel met 0,03 KG. fijne aluin dooreengeroerd. Dient tot het kleuren van laden. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
ALKANETWORTEL	KG.	..	Is de wortel van een in Indië en Egypte groeienden struik. Is ook bekend onder den naam van Alkannawortel of Alkanna. Bevat een harsachtige kleurstof (alkannarood), die in wijngeest, aether en vette oliën kan worden opgelost en deze fraai rood kleurt. De wortel is rond, spits toeloopend, d. 0.002—0.005, bezit een donkerroode gerimpelde schors en een lichter gekleurde kern, is reukeloos en heeft een eenigszins zoutachtigen smaak met bitteren nasmaak. Dient tot het bereiden van alkanetbruineersel. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
ASPHALTVERNIS	»	..	Wordt bereid uit Nederland ontvangen. Is een oplossing van asphalt in terpentijnolie en lijnolie. Wanneer het te dik geworden is, kan het met terpentijnolie worden verdund. Dient tot het vernissen (verven) van verschillende projectielen.
BARNSTEENVERNIS	»	..	Komt bereid in den handel voor. Is zuivere plantenhars opgelost in alcohol en terpentijn of in terpentijnolie en lijnolie. Heeft een lichtgele kleur en is doorschijnend. Dient tot het vernissen van lichtfakkelhulzen, lichtkogelbussen, kokertjes of pijpen van granaatkartetsen, enz.
BERLIJNSCH blauw	»	..	Komt in den handel voor als blauwe stukken met koperachtigen gloed en bestaat uit zuiver Parijsch blauw, vermengd met kleiaarde. Dient tot het bereiden van blauwe verf. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
BRUINEERVOCHT	»	Per Lit. 1,04	Wordt bereid door 16 gewichtsdeelen ferrosulfaat op te lossen in een mengsel van 192 deelen water met 9 gewichtsdeelen ferrichlorideoplossing van een sterkte van 1 deel ferrichloride op 8 gewichtsdeelen water. Dient tot het bruineeren van IJ. en St. voorwerpen, voornamelijk van St. geschut en van draagbare wapenen. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
COLOPHONIUM	»	..	Wordt verkregen door hars zoolang te verhitten totdat vocht en vluchtige oliën geheel zijn uitgedreven. Het heeft op het oog veel overeenkomst met hars, is echter droger op het gevoel, zeer bros en schulpachtig van breuk. Dient bij het bereiden van ledervernis.

OPCARD 101 V3

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
	G. Oliën, Vetten en Dekmiddelen.			
COMPOSITIEVERF	Blauwe	KG.	..	Worden als volgt bereid. 1,75 Lt. gekookte of rauwe lijnolie, 0,04 KG. menie, 0,04 KG. goudglid en 0,25 KG. was, worden te zamen gedurende 20 minuten gekookt. Nadat het mengsel van het vuur genomen is, voegt men er 0,005 KG. inlandsche zeep in fijn gesneden stukjes bij. Na bekoeling wordt deze brij onder goed dooreenroeren vermengd met 0,005 KG. klamei, en voor het maken van blauwe verf met 0,03 KG. zwartsel en 1,2 KG. zinkwit, » » » » roode » » 1,2 » menie, » » » » witte » » 1,2 » zinkwit. Zoodoende wordt ongeveer 3,25 KG. blauwe, roode of witte verf verkregen. Dient bij het aanmaken van waterdicht doek.
	Roode	»	..	
	Witte	»	..	Het toevoegen van klamei dient om het spoedig opdrogen van de verf te bevorderen; *hiertoe mag geen terpentijnolie gebruikt worden.*
	Zwarte	»	..	Wordt als volgt bereid: 4 Lit. gekookte of rauwe lijnolie, 0,1 KG. menie, 0,1 KG. goudglid en 0,6 KG. was worden te zamen gedurende 45 minuten gekookt. Nadat het mengsel van het vuur genomen is, voegt men er 0,01 KG. inlandsche zeep in fijn gesneden stukjes bij. Na bekoeling wordt deze brij onder goed dooreenroeren vermengd met 0,6 KG. zwartsel en 0,01 KG. klamei. Zoodoende wordt 4,85 KG. zwarte verf verkregen. Dient tot het aanmaken van waterdicht doek en het verven van het springzeildoek, waarmede het deksel der batterijkisten bekleed is.
CONSISTENVET		»	..	Is een mengsel van mineraalolie of mineraalvet met zeep van kalk, van magnesia of van aluinaarde. Dient als smeermiddel in de smeerdoppen en kogellegers van verschillende affuiten van het snelvuurgeschut.
COPALVERNIS		KG.	..	Is verkregen uit blanke copalhars; is helder en licht van kleur en droogt binnen 48 uren op tot een bijna kleurlooze, glanzige, niet klevende massa, zonder stippen en barsten. Dient tot het bereiden van smeersel voor lederwerk bij de korpsen.
CYLINDEROLIE		Lit.	0,88	Is een goedgezuiverde mineraalolie, vrij van zuren en van verzeepbare bestanddeelen, dikvloeibaar en donkerbruin van kleur. Dient voor in gebruik zijnde en in de magazijnen opbewaard wordende artikelen tot het onderhoud en invetten van alle blanke en gebruineerde St. en IJ. gedeelten, onderdeelen, voorraadstukken en toebehooren van vuurmonden, affuiten en beddingen, voor zoover daarbij niet het gebruik van geweervet, consistentvet of machineolie is voorgeschreven, tot het invetten van: de buis- en laadgatschroeven van alle projectielen, den schroefdraad van de schok-, tijd-, tijdschokbuizen en buisgatvoeringen, alvorens deze op de projectielen geplaatst worden, behalve waar de buis in een Mg. buisgatvoering wordt geschroefd. Verder dient cylinderolie in het algemeen als roestwerend middel voor alle blanke en gebruineerde IJ. en St. voorwerpen, waarvoor het gebruik van geweervet niet is voorgeschreven. Moet *dun* uitgesmeerd worden. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
DJOLAWE		KG.	..	Is een Indische vrucht, in grootte en kleur overeenkomende met kleine mispels en bestaande uit een schil (die de werkzame bestanddeelen bevat) met een harde pit. Dient tot het bereiden van smeersel voor lederwerk bij de magazijnen.

OPCARD 101 v3

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
G. Oliën, Vetten en Dekmiddelen.			
EMAIL. Instrumentmakers-	KG.	..	Is een eenigszins kleverige, zwarte stof, die bij verwarming gemakkelijk vloeibaar wordt. Dient tot het zwart maken van in het metaal van opzetten en instrumenten gegraveerde verdeelstrepen.
FERRICHLORIDEOPLOSSING	»	Per Lit. 1,43	Is een oplossing van ferrichloride in water, is van veranderlijke samenstelling en donkerbruin van kleur. Dient tot het aanmaken van bruineervocht. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
FERROSULFAAT	»	..	Is een verbinding van zwavel met ijzer. Komt voor in kristallen van een vuilgroene kleur. Het zuivere ferrosulfaat bestaat uit fraaie, heldere kristallen van blauwgroene kleur; voor het gebruik bij de Artillerie is echter deze zuiverheid geen vereischte. Dient tot het aanmaken van bruineervocht. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
GEWEERVET	»	..	Is een vet van mineralen oorsprong, grootendeels uit vaseline bestaande, soms gemengd met ceresine; het bevat geen minerale zuren en hoogstens 0,05% organische zuren. Dient: voor in gebruik zijnde artikelen tot het onderhoud van draagbare wapenen, mitrailleurs en van de sluitstukken (met de wiggaten) van snelvuurkanonnen. voor in de magazijnen opbewaard wordende artikelen tot het invetten van de ziel en het overige blanke inwendige gedeelte van alle St. vuurmonden en van hunne sluitstukken, benevens van draagbare wapenen en mitrailleurs. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
GLYCERINE	Lit.	1,24	Is een heldere, stroopdikke, kleur- en reukelooze vloeistof. Moet *zuurvrij* zijn. Dient in de hydraulische remmen.
GOUDGLID	KG.	..	Is een loodoxyde, voorkomende als een fijn poeder bestaande uit glinsterige schubben. Naarmate van de kleur wordt het *goudglid*, *loodglid* of *zilverglid* genoemd. Komt veelal in den handel voor vervalscht met rood zand, gemalen steen enz., hetgeen gemakkelijk te ontdekken is door het op t lossen in salpeterzuur, waarbij de vreemde bestanddeelen achter blijven. Vermengd met glycerine vormt het een kit, die na korten tijd steenhard wordt. Dient bij de bereiding van compositieverf en van gekookte lijnolie om het spoedig opdrogen daarvan te bevorderen.
HOUTTEER	»	..	Is een donkerbruine, stroopachtige vloeistof, verkregen door droge distillatie van harsrijke houtsoorten. Wordt ook *Stokholmsche* of *Zweedsche teer* genoemd. Dient tot het teeren van hout, linnen, touw, enz.
KATJANGOLIE	Lit.	0,9	Is een bekende Indische oliesoort. Dient tot algemeen gebruik, uitgezonderd wanneer uitdrukkelijk het gebruik van minerale olie is voorgeschreven.

OPCARD 101 \3

HOOFDSTUK XIV. **Materialen en algemeene behoeften.**	EENHEID.	GEWICH	OPHELDERINGEN.
G. Oliën, Vetten en Dekmiddelen.			
KLAMEI	KG.	..	Is zwavelzuur zinkoxyde, ook wel zinkvitriool genoemd. In den handel komt deze stof voor in korrelige, bruinachtig witte klompen. Hoe lichter de kleur, hoe zuiverder de klamei is; een bruine kleur geeft verontreiniging met ijzer te kennen. Dient bij de bereiding van zwarte verf en van compositieverf om het spoedig opdrogen daarvan te bevorderen, waartoe een hoeveelheid van 0,5 KG. op 100 KG. verf voldoende is.
KLAPPEROLIE	Lit.	0,9	Is een bekende Indische oliesoort. Moet helder doorschijnend zijn, een aangenamen reuk hebben, en geen bezinksel achterlaten. Wordt bij geringe koude spoedig vast. Dient tot algemeen gebruik, uitgezonderd wanneer uitdrukkelijk het gebruik van minerale olie is voorgeschreven. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
KOOLTEER	KG.	..	Is een stroopachtige, nagenoeg zwarte vloeistof, die bij het maken van cokes uit steenkool verkregen wordt. Dient tot het teeren van IJ. voorwerpen.
KOOLTEERVERNIS	»	..	Is een zwarte vloeistof, die bij het maken van asphalt uit steenkool verkregen wordt. Droogt, op ijzer uitgestreken, in hoogstens 2 uur tijds en behoudt na droging een glanzend aanzien. Dient tot het zwart maken van ijzerwerk, als grepen, hengsels van kisten, enz.
LEDERVERNIS	»	..	Wordt bereid door 850 gewichtsdeelen alcohol van 95%, 150 gewichtsdeelen schellak, 10 gewichtsdeelen hars, 10 gewichtsdeelen Venetiaansche terpentijn, 50 gewichtsdeelen colophonium en 15 gewichtsdeelen nigrosine te zamen in een goed sluitende stopflesch te doen en deze van tijd tot tijd te schudden. In ongeveer 6 uur zijn de harde bestanddeelen opgelost en is het vernis voor gebruik gereed. Dient als waterdichte deklaag voor sommige lederwerken.
LIJNOLIE. Gekookte	Lit.	0,93	Is rauwe lijnolie, gekookt met menie en goudglid of met klamei. Heeft een helderbruine kleur. Dient tot het samenstellen en aanmengen van vele verfsoorten en tot het oliën van materiaal, dat van niet volkomen droog hout is vervaardigd en ongeverfd afgeleverd moet worden. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
LIJNOLIE. Getemperde	»	0,943	Is een mengsel van 1 deel gekookte en 2 deelen rauwe lijnolie. Dient tot het samenstellen en aanmengen van sommige verfsoorten. Staat ook in Hooldstuk VI F. vermeld.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
G. Oliën, Vetten en Dekmiddelen.			
LIJNOLIE. Rauwe.	Lit.	0,94	Wordt uit lijnzaad geperst. Zuivere lijnolie heeft een goudgele kleur, is volkomen doorzichtig, heeft een eigenaardigen smaak en een zwakken reuk. In onzuiveren toestand is lijnolie troebel, heeft een bruine kleur en een sterken reuk. Troebele olie kan geklaard worden, door ze zoolang met een gelijke — telkens te ververschen — hoeveelheid water in een flesch te schudden, tot het water er bijna kleurloos uitkomt. Dient tot het samenstellen en aanmengen van sommige verfsoorten, tot het bereiden van alkanetbruineersel, enz. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
MACHINEOLIE.	»	0,91	Is een goedgezuiverde miniraalolie, vrij van zuren en van verzeepbare bestanddeelen; is helderbruin van kleur. Dient voor in gebruik zijnde artikelen tot het schoonmaken na het vuren en het onderhoud van de ziel, het sluitstuk en het overige blanke inwendige gedeelte van St. vuurmonden, voor zoover daarbij niet het gebruik van geweervet is voorgeschreven; verder in het algemeen als smeermiddel tot het gangbaar houden van IJ. en St. rondsels, tandraden, assen en dergelijke onderdeelen van werktuigen, zooals bij de IJ. en St. onderdeelen van handlieren, windwerktuigen enz., benevens bij de inrichtingen voor hoogte- en zijdelingsche richting der affuiten van het snelvuurgeschut, waar het smeren door oliegaatjes moet geschieden.
MENIE.	KG.	..	Is een oxydatie-product van lood en komt voor als een fijn poeder van een heldere oranjeroode kleur. Zuivere menie heeft een soortelijk gewicht van 9.1 en is daardoor reeds te onderscheiden van met roode baksteen en Engelsch rood vervalschte menie; verder laat zuivere menie bij het slibben geen grove deelen achter; bij verwarming wordt zij geel, terwijl de bijmengsels onveranderd blijven. Dient tot het bereiden van menieverf en van compositieverf.
NIGROSINE.	»	..	Is een verfsoort, ook bekend onder den naam van aniline-zwart. Dient tot het bereiden van ledervernis.
PARAFFINE	»	..	Is een witte, eenigszins doorschijnende minerale stof, die bij gewone temperatuur vast en vrij hard is en bij ongeveer 60° C. smelt. Het is vettig op het gevoel en heeft noch reuk, noch smaak. Dient tot het vastzetten van de lading in de St. granaten van 7,5 cM., enz.
PETROLEUM.	Lit.	0,8	Is een bekende minerale olie. Dient tot verlichting en tot het verwijderen van roest van IJ. of St. voorwerpen. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
POTLOOD. Gemalen.	KG.	..	Is tot zeer fijn poeder gemalen; het heeft een grijsachtige, weinig glinsterende kleur, is vettig op het gevoel, en heeft een soortelijk gewicht van 2,08—2,45. Dient tot het bereiden van donkergrijze en lichtgrijze verf.
RUNDERVET.	»	..	Is gesmolten niervet van runderen; is vrij hard en zuiver wit van kleur. Onzuiver of met darmvet vermengd rundervet heeft een minder witte kleur en wordt spoedig geelachtig. Is een bestanddeel van wagensmeer en bereid pek.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
G. Oliën, Vetten en Dekmiddelen.			
SCHELLAK.	KG.	..	Is een harssoort; komt voor in den vorm van dunne, harde, halfdoorzichtige blaadjes van lichtbruine kleur. Dient tot het bereiden van schellakvernis en ledervernis en tot het sluitend maken van grepen tot kap- en zaagmessen en Artillerie-sabels. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
SCHELLAKVERNIS N°. 1.	Lit.	0,907	Is een oplossing van 0,5 KG. schellak en 0,1 KG. hars in 1,9 Lit. alcohol van 90°/₀. Het oplossen geschiedt in een stopflesch, gesloten door een Ln. of katoenen lapje, of een stukje perkament of blaas, waarin een gat geprikt is om de gassen te laten ontwijken; de flesch wordt in een waterbad van ± 50° C. geplaatst en elke 5 minuten flink geschud. Dient tot het vernissen van verschillende metalen onderdeelen van ernstvuurwerken om deze tegen de inwerking van buskruit en sas en van vocht te beveiligen, en tot het vernissen van geweerladen. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
SCHELLAKVERNIS N°. 2.	»	0,819	Is een oplossing van 0,31 KG. schellak en 0,065 KG. hars in 2,75 Lit. alcohol van 95°/₀, op dezelfde wijze bereid als voor schellakvernis N°. 1 is aangegeven. Dient tot het vernissen van verschillende metalen onderdeelen van ernstvuurwerken, waarbij een zeer dunne vernislaag vereischt wordt.
SCHELLAKVERNIS N°. 3.	»	0,893	Is een oplossing van 0,5 KG. schellak in 1,9 Lit. alcohol van 90°/₀, op dezelfde wijze bereid als voor schellakvernis N°. 1 is aangegeven. Dient tot het uitwendig vernissen van granaatkartetskokertjes, lichtkogels, lichtfakkels, doosjes met scherpe patronen N°. 3, met pijpjes N°. 1 en 2, enz. en als plakmiddel voor laken, katoen, gaas of papier op metalen.
SMEERSEL voor lederwerk bij de korpsen.	KG.	..	Wordt bereid door 14,5 Lit. terpentijnolie, 6 KG. copalvernis en 3 KG. (geschaafde) was in een verglaasden pot bij elkaar te voegen, den pot met een blaas te sluiten en gedurende 2 × 24 uren ter oplossing van de was te laten staan. Is de was opgelost, dan wordt 2 KG. zwartsel er bijgevoegd en het mengsel gedurende eenige uren met een stamper goed dooreen geroerd en gewreven. Zoodoende wordt 23 KG. smeersel verkregen. Dient tot het zwart maken en onderhouden van bij de korpsen in gebruik zijnde lederwerken.
SMEERSEL voor lederwerk bij de magazijnen.	»	..	Wordt bereid door 60 gewichtsdeelen djolawé in een IJ. pot of ketel gedurende ± 12 uren te weeken in 500 gewichtsdeelen koud water. Daarna wordt dit bad op een matig houtvuur verwarmd tot het begint te koken (of te borrelen), waarna de djolawé met een schuimspaan verwijderd wordt. Vervolgens worden aan de warme oplossing 5 gewichtsdeelen ferrosulfaat en 0,5 gewichtsdeelen Arabische gom toegevoegd en het mengsel onder voortdurend roeren op een matig houtvuur verwarmd totdat ferrosulfaat en gom volkomen opgelost zijn. Na afkoeling zeeft men het mengsel door een dunnen doek, waarna het voor gebruik gereed is. Aangezien het aan bederf (schimmelen) onderling is, moet het slechts naarmate van de behoefte worden aangemaakt. Dient bij de magazijnen van oorlog tot het zwarten van lederwerk.
STOPVERF.	»	..	Wordt bereid door 1 KG. gemalen wit krijt te vermengen met 0,2 Lit. getemperde lijnolie, waardoor 1,1 KG. stopverf verkregen wordt. Dient tot het stoppen van scheuren en gaten in houtwerk dat geverfd moet worden.
TERPENTIJNOLIE	Lit.	0,87	Is een vluchtige olie, welke verkregen wordt uit de terpentijn van naaldboomen. Is kleurloos en dunvloeibaar, heeft een doordringenden reuk en een prikkelenden smaak en verbrandt gemakkelijk. Dient tot het verdunnen van verf, bij de bereiding van smeersel voor lederwerk bij de korpsen, enz. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
G. Oliën, Vetten en Dekmiddelen.			
TERPENTIJN. Venetiaansche	KG	..	Is geelbruin van kleur, helder en doorschijnend, dikker dan teer en verbrandt gemakkelijk. Dient bij de bereiding van ledervernis.
TRAAN.	Lit.	0,9	Is een van walvischspek of vischlever bereide vloeistof, helder bruingeel van kleur en onaangenaam van reuk. Wordt verstrekt aan de korpsen tot onderhoud van het schoeisel en kan ook dienen bij aanmaak van wagensmeer.
VASELINE.	KG.	..	Is een zuurvrij vet van mineralen oorsprong, geelwit en halfdoorzichtig; het smelt bij 37° C. tot een heldergele vloeistof. Dient tot het onderhoud van leder en lederwerken. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
VERF. Blauwe.	»	..	Wordt bereid door evengroote gewichtshoeveelheden Berlijnsch blauw en zinkwit onder toevoeging van gekookte lijnolie te vermengen in de verhouding van 0,4 Lit. gekookte lijnolie op 1 KG. verfstof. (Ter bereiding bij de garnizoenswapenmagazijnen worden het Berlijnsch blauw en het zinkwit in poedervorm verstrekt). Na toevoeging van een weinig terpentijnolie is de verf voor gebruik gereed. Dient voor trompreepen, enz. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
Donkergrijze.	»	..	Wordt bereid uit 1 KG. gemalen potlood, 0,03 KG. zwartsel en 0,5 Lit. gekookte lijnolie, waarvan 1,4 KG. verf als dikke brij verkregen wordt. Vóór het gebruik wordt 1 KG. van deze verf aangemengd met 0,3 Lit. gekookte lijnolie. Dient tot het inwendig verven van IJ. kanonnen.
Grond-.	»	..	Wordt bereid uit 1 KG. zinkwit, 0.06 KG. zwartsel en 0,6 Lit. rauwe lijnolie, waarvan 1,5 KG. verf als een dikke brij verkregen wordt. Vóór het gebruik wordt 1 KG. van deze verf aangemengd met 0,1 Lit. getemperde lijnolie. Dient als grondverf voor Ht. en IJ. voorwerpen, en als dekverf voor Ht. voorwerpen. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
Lichtgrijze	»	..	Wordt bereid uit 1 KG. gemalen potlood en 0,4 Lit. gekookte lijnolie, waarvan 1,3 KG. verf als dikke brij verkregen wordt. Vóór het gebruik wordt 1 KG. van deze verf aangemengd met 0,3 Lit. gekookte lijnolie. Dient tot het uitwendig verven van de IJ. en van sommige St. kanonnen.
Menie-.	»	..	Wordt bereid uit 1 KG. menie en 0,15 Lit. getemperde lijnolie, waarvan 1,1 KG. verf als een dikke brij verkregen wordt. Vóór het gebruik wordt 1 KG. van deze verf aangemengd met 0,05 Lit. gekookte lijnolie. Dient tot het uitwendig verven van granaatkartetsen tot 7 cM. A., voor het merken met roode verf, enz. en in het algemeen tot het verven van ijzerwerk, dat met hout verbonden moet worden, ten einde het roesten te voorkomen.

Tot het bereiden van verf worden de verfstoffen, wanneer deze niet reeds in fijn poeder voorkomen, goed fijn gemalen en vervolgens uit de opgegeven bestanddeelen, bij voorkeur op de wrijfsteenen, of bij aanmaak van groote hoeveelheden tegelijk in de verfmolens, tot een brij vermengd.

Bij vermenging in de verfmolens kan het noodig zijn de hoeveelheid olie te vermeerderen om het uitloopen van de brij mogelijk te maken.

OPCARD 101 V3

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICH
G. Oliën, Vetten en Dekmiddelen.		
VERF — Witte.	KG.	..
VERF — Zwarte.	»	..
WAGENSMEER	»	..
ZINKWIT	»	..
ZWARTSEL	»	..

OPHELDERINGEN.

Wordt bereid uit 1 KG. zinkwit en 0,4 Lit. rauwe lijnolie, waarvan 1,3 KG. verf als een dikke brij verkregen wordt.
Vóór het gebruik wordt 1 KG. van deze verf aangemengd met 0,15 Lit. gekookte lijnolie.
Dient tot het zetten van cijfers en letters op voorwerpen van donkere kleur.

Wordt bereid uit 1 KG. zwartsel, 0,125 KG. klamei en 4,5 Lit. gekookte lijnolie, waarvan 5 KG. verf als een dikke brij verkregen wordt.
Het toevoegen van klamei dient om het spoedig opdrogen van de verf te bevorden. *hiertoe mag geen terpentijnolie gebruikt worden.*
Vóór het gebruik wordt 1 KG. van deze verf aangemengd met 0,25 Lit. gekookte lijnolie.
Dient tot het zetten van cijfers en letters op voorwerpen van lichte kleur en is de algemeene dekverf voor de IJ. deelen van het artilleriematerieel.

Als voren.

Wordt bereid uit den handel verkregen. Kan ook plaatselijk worden aangemaakt door vermenging van 1 KG. gekristalliseerde soda, 5 KG. klapperolie, 3 KG. rundervet en 6 Lit. water; of wel door vermenging van 5 Lit. houtteer, 4 Lit. traan, 3 KG. rundervet, 2 KG. gele zeep en 1 KG. potlood.

Is zinkoxyde en komt voor als een fijn wit poeder.
Dient tot bereiding van blauwe en witte compositieverf en van grond-, blauwe en witte verf.
Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.

Is in den handel bekend onder den naam van *gedempt* of *tonnetjes zwartsel.*
Het is zwart van kleur, zacht en vettig op het gevoel en heeft een soortelijk gewicht van hoogstens 0,1.
Dient tot het bereiden van verschillende verven, van smeersel voor lederwerk bij de korpsen, enz.

OpCARD 101 V3

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

EENHEID.	GEWICH

G. Olien, Vetten en Dekmiddelen.

OPHELDERINGEN.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEWI	OPHELDERINGEN.	
	II. Touw, Garen, Koord, enz.				
BINDTOUW.	400 driedraadsch	KG.	..	Is van hennep vervaardigd. Een streng van 133 slagen, ieder l. 1,6—1,8 weegt ongeveer 0,247 KG.	Dient bij ernstvuurwerken en tot algemeen gebruik.
	450 »	»	..	Is van hennep vervaardigd. Een streng van 150 slagen, ieder l. 1,6—1,8 weegt ongeveer 0,247 KG. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld,	
	1000 »	»	..	Is van vlas vervaardigd. Een streng van 333 slagen, ieder l. 1,6—1,8 weegt ongeveer 0,247 KG. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.	
	1000 tweedraadsch.	»	..	Is van vlas vervaardigd. Een streng van 500 slagen, ieder l. 1,6—1,8 weegt ongeveer 0,247 KG.	
DRAAILIJN.		»	Per M. 0,02	D. i. 0..... 0,016	Is van hennep vervaardigd. Komt voor in bossen van 37 M. Dient aan de roode scheepsvlaggen, tot touwen om rechte hoeken uit te zetten, sjorlijnen, schaaltouwen van Gew. weegschalen voor 15 KG., spantouwen van spanzagen, enz.
GAREN.	Grauw.	»	Per streng 0,125	Is ongebleekt linnen garen. Dient tot het naaien van grauw linnen.	
	Pekdraad-.	»	0,12	Is linnen garen. Dient, na met pek of was te zijn bestreken, tot het naaien van leder.	
	Schoenmakers Span-	»	0,09	Is linnen garen, fijner dan pekdraadgaren. Dient tot het naaien van lederwerk, waarbij fijn en sterk naaisel vereischt wordt.	
	Wit.	»	0,15	Is linnen garen; wordt ook aan klossen geleverd en dan in klossen verantwoord. Dient tot het naaien van vlaggendoek.	
	Zeil-.	»	0,05	Is van hennep. Dient tot het doorrijgen van kussens, het naaien van klein lederwerk, tot takeling aan het einde van touwwerk, enz.	
	Zwart.	»	0,026	Is linnen garen; wordt ook aan klossen geleverd en dan in klossen verantwoord. Dient tot het naaien van blauw en zwart linnen.	

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

		EENHEID.	GEW.
H. Touw, Garen, Koord, enz.			
JAAGLIJN		M.	0,0
KOORD. Wit	D. i. O 0,012	»	0,0
	» 0,0075	KG.	..
	» 0,003	»	..
LOGLIJN		M.	0,00
LOODLIJN.		»	0,05
MARLIJN.	Geteerd.	KG.	..
	Ongeteerd.	»	..
TOUW	D. i. O. 0,130	M.	1,25
	» 0,110	»	0,9
	» 0,080	»	0,46
	» 0,060	»	0,27
	» 0,055	»	0,218
	» 0,045	»	0,182
	» 0,035	»	0,082

OPHELDERINGEN.

D. i. O. ..... 0,0188 { Is van den besten hennep vervaardigd. Dient tot aftrektouwen, lussen van drinkemmers, enz.

{ Dient tot pompkoorden en pompkoorden met wisscher. Wordt bij het gewicht aangeschaft, doch per M. verantwoord. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.

{ Dient tot schietlooden, bij herstellingen aan grepen tot schermdegens, tot schaaltouwen van Gew. weegschalen voor 1 KG., enz. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.

{ Dient tot richtlooden, slaglijnen, waterpassen, karwatsen, enz.

D. i. O. ..... 0,012 { Komt voor in bossen van 150 M. Dient aan beurstonnen, kardoeskokers, harnachementszakken, enz.

D. i. O. ..... 0,027 { Komt voor in bossen van 200 M. Dient tot longes, draagstroppen N°. 2, enz.

D. i. O. ..... 0,01 { Dient tot het omwoelen van strengen, rem- en trektouwen, aan witte seheepsvlaggen, wagenvlaggen, kolenzakken, enz.

Dient aan aftrektouwen N°. 1 en N°. 4, tot het maken van geteerd marlijn en tot algemeen gebruik.

{ Dient tot boksreepen, kanonstroppen, draagtouwen, enz.

{ Dient tot koppelreepen, wurgtouwen, trekreepen, enz.

{ Dient tot naaigarens, tuierreepen, parkeerlijnen, aan broekingen, enz.

{ Dient tot voorspanstroppen, balanceerlijnen, talieloopers, alle strengen behalve gareelstrengen, enz.

{ Dient tot ophoudreepen, rem- en trektouwen, enz.

{ Dient tot gareelstrengen, draaglussen aan pakkisten, enz.

{ Dient tot algemeen gebruik.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWI
II. Touw, Garen, Koord, enz.		
TOUW. Geteerd D. i. O. 0,060.	M.	..
TOUWWERK. Oud.	KG.	..
WAGENLIJN	»	Per M. 0,05
WERK. fijn.	»	..
WERK. Pak-.	»	..
ZAKKENBAND.	»	Per M. 0,01
ZILVERSNAREN.	M.	0,002

OPHELDERINGEN.

{ Dient tot het voorttrekken van sledeschijven.

{ Onder deze benaming wordt gevoerd al het touwwerk, dat als artilleriematerieel onbekwaam is, maar nog kan dienen tot magazijnsgebruik.

D. i. O..... 0,026 { Komt voor in bossen van 50 M. Dient tot draagstroppen N°. 1, nationale vlaggen, vlaggelijnen, Gew. helpzeelen, trekgareelen met strengen, fouragestrikken, sjorlijnen voor draagbokken N°. 1, enz.

{ Is de afval van vlas na de tweede hekeling; bevat zeer weinig of geen bastvezel. Dient bij het schoonmaken en insmeren van werktuigen en tot magazijnsgebruik. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.

{ Is de afval van vlas na de eerste hekeling. Dient als pakmiddel bij munitiën, enz. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.

D. i. O..... 0,012 { Is driestrengstouw en komt voor in bossen van 50 M. Dient aan fouragezakken, roode scheepsvlaggen, enz.

d..... 0,00075 { Zijn de in den handel voorkomende guitaarsnaren, bestaande uit een zijden kern, omwoeld met zilverdraad. Dienen in stukken l. ongeveer 0,5 aan de beugel- en raamvizieren tot 12 cM. L/40 en tot 7,5 cM. L/40, aan de opzetten tot 7,5 cM. L/25 N°. 1 en aan de beugelvizieren tot 7,5 cM. L/25 N°. 2.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

EENHEID.	GEWI

H. Touw, Garen, Koord, enz.

OPHELDERINGEN.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

Z. Verschillende Behoeften.

	EENHEID.	GEW
AGELGAREN	KG.	
ALCOHOL van 95 percent.	Lit.	0,
ALCOHOL „ 90 „	„	0,
ALUIN	KG.	
AMARIL	„	
BAMBOEZEN	Stuks.	
BOELOE-ARENG	KG.	
BORAX	„	

OPHELDERINGEN.

het gedroogde jonge blad van een Indischen struik.
ent tot het opvullen van de zijkussens der hamen.

Dient tot de bereiding van schellakvernis N°. 2 en lederver-
nis en bij de vuurwerkerij.

een kleurlooze, heldere en zeer brandbare vloeistof, die vrij snel
mpt en gemakkelijk vocht uit de lucht aantrekt.

Dient tot het vervaardigen van schellakvernis N°. 1 en N°. 3
en bij de vuurwerkerij.

iet dubbelzout van kalium- en aluminiumsulfaat.
outachtig en sterk samentrekkend van smaak; oplosbaar in water.
welke bij de artillerie wordt gebruikt, bestaat uit helderwitte, doorschijnende kristallen, die langzamerhand een zachte poederachtige
vlakte verkrijgen, omdat de aluin haar kristalwater verliest.
t tot het bereiden van alkanetbruineersel.
t ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.

in de natuur voorkomende, fijnkorrelige en zeer harde steensoort van een vaalbruine kleur.
tot poeder gemalen en met water of olie gemengd, tot het schuren, slijpen en polijsten van metalen.
bij gebrek aan schuurlinnen ook dienen tot het aanmaken van schuurpapier, waartoe een stuk papier met witte lijm bestreken en
met amaril bestoven wordt.
amaril met gesmolten lijm of schellak te mengen en dit mengsel op hout uit te strijken, kan men dit geschikt maken om er ijzer
l mede te polijsten.
ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.

van verschillende afmetingen.
n tot het aanmaken van observatieladders, kreebruggen, schanskorven, horden enz. en verder tot magazijnsgebruik.

algemeen bekende Indische plantenvezel, verkregen uit den arengpalm.
tot opvulsel van broekingen en tot algemeen gebruik, doch mag niet als pakmiddel gebruikt worden.

zout.
ook dubbelboorzure soda; komt in den handel voor in kleurlooze, zeszijdige prisma's, ook wel in den vorm van regelmatige
ken.
losbaar in water en heeft een zilten, eenigszins loogachtigen smaak.
droge lucht verweert het onder verlies van een gedeelte van zijn kristalwater, waarbij het zijn doorzichtigheid verliest.
bij het soldeeren met kopersoldeer, waarbij de borax de metaaloxyden oplost en daardoor de zuivere metaaloppervlakken bloot
men.
t ook gebruikt als smeltmiddel, ten einde de vloeibaarheid der metalen te bevorderen en oxydatie tegen te gaan.
ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.

HOOFDSTUK XIV. **Materialen en algemeene behoeften.**	EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
Z. Verschillende Behoeften.			
CAOUTCHOUC Buizen D. i. O. 0,052.	M.	..	Dienen bij het vullen van hydraulische remmen, behalve bij 12 cM. Hw. A.
CAOUTCHOUC » » 0,066.	»	..	Dienen bij het vullen van hydraulische remmen van 12 cM. Hw. A.
CAOUTCHOUC Gew.	KG.	..	Is de bekende veerkrachtige stof, verkregen door droging van het harsachtige sap van zekere boomen, die in kokend water gelegd week wordt en na afkoeling weder verhardt. Wordt in onregelmatige stukken verkregen en dient tot het nemen van afdrukken van de ziel van vuurmonden en van zundgaten.
DAOEN-AMPLAS.	»	..	Is het blad van een Indischen boom, dat in de zon gedroogd wordt en dient om hout glad te schuren.
GEELBLOEDLOOGZOUT.	»	..	Komt voor in groote doorschijnende kristallen van citroengele kleur. Dient tot het harden van de oppervlakte van St. voorwerpen (zoogenaamde kunstmatige harding). Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
GLAS.	Bladen.	1	l..... 0.54 b..... 0.44 Dient tot ruiten in lantarens tot bergbatterijen, idem tot veldbatterijen en in de lantarens gew. van afwijkend model.
GOM. Arabische.	KG.	..	Is het gedroogde, kleverige sap van zekere boomsoorten; komt voor in den vorm van droge, harde stukjes. De beste, in de vuurwerkerij gebruikelijk, is geelachtig wit en nagenoeg doorschijnend. Dient ter bereiding van smeersel voor lederwerk bij de magazijnen; met verdunden alcohol aangelengd tot het hard maken van sassen; in *koud* water opgelost als bindmiddel tot het aanvochten van meelpulver en sassen en in het algemeen om te plakken.
HARS.	»	..	Is verkregen uit de sappen van naaldboomen. Is hard, bros, donkerbruin van kleur en glasachtig op de breuk. Het smelt en verbrandt gemakkelijk, is niet oplosbaar in water maar wel in alcohol en ether. Dient in kleine stukjes geslagen, tot het bereiden van ledervernis, verkitsel, schellakvernis N°. 1 en 2, als vloeimiddel bij het soldeeren enz.
KNOOPEN. Beenen.	Stuks.	..	Dienen aan morsmouwen, werkkielen, enz.
KOEHAAR.	KG.	..	Is kort en zacht op het gevoel. Dient tot opvulsel van kussens tot affuiten, idem tot munitievoorwagens, idem tot zadelbokken, paksingels, mantelzakkussens, borstbekleedingen, kussens van masken, schermhandschoenen, enz.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
Z. Verschillende Behoeften.			
KOELIT-PEE	Stuks.	0,1	Is de gedroogde, aan de buitenzijde zeer ruwe huid van een Indischen visch. Komt in den handel voor in stukken van nagenoeg driehoekigen vorm. Dient tot het gladschuren van hout.
KOESCHOENEN	»	..	Zijn de hoornachtige deelen van runderhoeven. Dienen tot het harden van ijzer en staal, voornamelijk voor de geweermakers. Staan ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
KONINGSWATER	KG.	..	Bestaat uit 2 deelen zoutzuur en 1 deel salpeterzuur. Dient tot etsen. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
KOPERSOLDEER	»	..	Is een legeering van koper en zink en wordt gewoonlijk nog onderscheiden in *sterk kopersoldeer*, bestaande uit 3 deelen koper en 1 deel zink, en *licht kopersoldeer*, bestaande uit 1,83 deelen koper en 1 deel zink. Komt voor in korrels van een vaalgele kleur. Dient tot het soldeeren van Kr. en IJ. voorwerpen. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
KOPERSOLDEER. Licht vloeibaar	»	..	Is een legeering van 45 deelen koper op 55 deelen zink. Komt voor in den vorm van grof vijlsel van een gele kleur. Dient tot het soldeeren van messing op messing en in het algemeen wanneer een lage warmtegraad bij het soldeeren een vereischte is. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
KRIJT. Rood	»	..	Is een harde kleisoort. Heeft een, door ijzeroxydatie veroorzaakte, roodbruine kleur. Dient in de werkplaatsen en laboratoria tot het afteekenen van voorwerpen langs mallen of modellen en verder tot magazijnsgebruik. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
KRIJT. Wit. Gemalen	»	..	Dient tot het maken van stopverf.
KRIJT. Wit. Ongemalen	»	..	Is een losse, fijnkorrelige kalksoort. Dient als het roode krijt. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld

HOOFDSTUK XIV. **Materialen en algemeene behoeften.**	EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
Z. Verschillende Behoeften.			
KURK.	KG.	..	Is de schors van den kurkeik. Dient bij het inspannen van ladehouten, enz. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
KURKEN	Stuks.	Verschillend.	Zijn van verschillende grootte. Dienen tot afsluiting van flesschen, enz. Staan ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
LAMPKATOEN. Kousen	M.	..	Is van verschillende breedte. Dient in de lantarens en lampen, waarin als lichtstof olie wordt gebruikt. De kous is bij Lampen. Veiligsheids- l. 0,065, b. 0,02; bij Lantarens. Gew. l. 0,2, b. 0,016. Bij aanvraag moet de bestemming worden opgegeven. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
LUCIFERS.	Doosjes.	..	Zijn de zoogenaamde Zweedsche lucifers. Dienen tot algemeen gebruik.
NAPHTALINE.	KG.	..	Is een product, verkregen uit de steenkoolteerolie, welke ontstaat bij droge distillatie van steenkolen. Komt in gezuiverden toestand voor in kleurlooze, schubvormige kristallen (blaadjes) of staafjes; is licht ontbrandbaar, heeft een doordringenden reuk en een brandenden smaak, lost gemakkelijk op in alcohol, ether en olie, doch niet in water. Heeft een sterk opdrogend vermogen en vervliegt in de lucht. Dient als insectenwerend middel. Staat ook in Hoofdstuk VI F. vermeld.
PAARDENHAAR.	»	..	Is lang, hard, stug op het gevoel en zeer veerkrachtig. Dient als opvulsel in kussens, zooals bovenkussens van hamen, onderhamen, kussens tot paksingels, mantelzakkussens, enz.
PAPIER. Bord-	Vellen.	Verschillend.	l. ..... 0,78 b. ..... 0,63 Is vrij van stroo- en ijzerdeelen en zonder bulten en gewoonlijk lichtgrijs van kleur. Komt in verschillende dikten onder verschillende nommers in den handel voor in pakken van 12,5 KG., die zooveel vellen bevatten als het nommer aangeeft. Dient tot aanmaak van doosjes enz. voornamelijk bij de ernstvuurwerkerij.
PEK. Bereid.	KG.	..	Is samengesteld uit gestookt spek, rundervet en zwartsel. Dient tot het maken van pekdraad.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT.	OPHELDERINGEN.
Z. Verschillende Behoeften.			
PEK. Gestookt	KG.	..	Is een harsachtige zelfstandigheid, verkregen uit de sappen van pijnboomen. Heeft een zwartbruine kleur, met gelijkmatige, glanzige breuk; is in de koude bros, wordt in de hand week en kleverig Dient tot het maken van bereid pek en van verkitsel, tot het dichten van de naden van kisten, die waterdicht moeten zijn, zooals draagbare munitiekisten, pakkisten voor patronen, pakkisten voor projectielen, enz.
PERKAMENT Zw	Vellen.	..	Is vervaardigd van kalfsvel. Dient tot tromvellen.
PERKAMENT Lt.	»	..	Is vervaardigd van geitenvel. Dient tot deksels en bodems van gazen zeven, tot etiquetten, enz.
POETSLAPPEN.	KG.	..	Zijn stukken ongebleekt katoen, die uit den handel aangekocht en naar behoefte in lappen van de verlangde grootte worden verdeeld.
POTASCH	»	..	Is de koolzure potasch, zooals zij in het groot in den handel voorkomt. Is een blauwachtig wit zout, hard, klinkend, sterk vochtaantrekkend en van een scherpen, loogachtigen smaak. Dient in de verhouding van 1 KG. op 6 Lit. water opgelost tot het afwasschen van oude verf op materieel; in de verhouding van 1 KG. potasch op 20 Lit. water tot reiniging van patroonhulzen, enz. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
PUIMSTEEN.	»	..	Is een vulkanisch voortbrengsel van vezelachtig voorkomen, zilvergrijs op de breuk en met een soortelijk gewicht van 0,3—0,9. Dient tot het gladschuren van hout en metalen en in lichtfakkels.
ROTAN.	Bossen.	..	Is een bekend Indisch gewas. Moet buigzaam zijn en lichtgeel van kleur zonder bruine vlekken, niet kunnen gebroken worden en zich gemakkelijk laten splijten. Een bos bevat 20 stuks ongeveer 1 3,10; d. 0,01. Het beste soort — Palembangsche rotan — dient tot karwatsen, de overige soorten tot banden van buskruittonnen en tot algemeen gebruik.
SAGO.	KG.	..	Is een Indische zetmeelsoort, wit van kleur en komt meestal voor in korrels ter grootte van kleine peperkorrels. Dient tot plakken ter vervanging van stijfsel.
SALMIAK	»	..	Is een zout, voorkomende in vezelachtige, kristallijne, kleurlooze stukken; het is oplosbaar in water; bij sterke verhitting vervliegt het geheel. Dient bij het vertinnen van Kr. en IJ. voorwerpen en bij het soldeeren om de te vereenigen oppervlakken der metalen zuiver te houden.

OpCARD 101 v3

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
Z. Verschillende Behoeften.			
SALPETERZUUR	KG.	..	Is kleurloos, verspreidt wanneer het aan de lucht wordt blootgesteld dampen met een sterk prikkelenden reuk. Dient bij het vertinnen van IJ. voorwerpen, enz.
SCHUURLINNEN N°. 1 Fijn	Vellen.	..	Is aan de eene zijde met amaril bedekt. Dient tot het schuren en polijsten van metalen voorwerpen. Schuurlinnen N°. 1 Fijn staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
» Grof	»	..	
» Ms	»	..	
N°. 2 Fijn	»	..	Is aan de eene zijde met zand bedekt. Dient tot het gladschuren van Ht. voorwerpen. Schuurlinnen N°. 2 Fijn staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
» Grof	»	..	
» Ms	»	..	
SOLDEERVOCHT	KG.	Per Lit 1,102	Is een mengsel van even groote hoeveelheden van een verzadigde oplossing van salmiak in water en van een verzadigde oplossing van zuiver zink (fijn gevijld blokzink) in zoutzuur, bij welk mengsel later nog een weinig zoutzuur wordt gedruppeld tot het zuur reageert Dient bij het soldeeren met tinsoldeer en wordt voornamelijk door de geweermakers gebruikt. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
SPONSEN	Stuks.	..	Zijn gewone groote sponsen. Dienen tot algemeen gebruik.
STEARINEKAARSEN	KG.	..	Zijn de algemeen bekende kaarsen, welke in den handel voorkomen, verpakt in blauwpapieren kokers. Dienen tot verlichting in de Lantarens Gew. van afwijkend model, in de lantarens tot bergbatterijen en idem tot veldbatterijen. Staan ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
STIJFSEL	»	..	Is zetmeel van tarwe of aardappelen en komt voor in den vorm van staafjes. Die uit tarwe bereid is blauwachtig wit, en is de beste; die uit aardappelen bereid is geelachtig. Dient bij de ernstvuurwerkerij en tot algemeen gebruik.
SUBLIMAAT corrosief	»	..	Is een chemische verbinding van kwik en chloor, komt voor als een helder wit glanzend poeder, en heeft een flauwe zure lucht. Dient in kleine hoeveelheden vermengd met plakmiddelen, vet, enz. om deze tegen ongedierte te vrijwaren.
TINGIBAST	»	..	Is de schors van den tingibcom (Ceriops Candolleana); is ook bekend onder den naam van sogâ tingi. De luchtdroge schors heeft een grauwe kleur, op de breuk roodbruin en bevat veel looi- en kleurstof. Dient tot het tanen van zeildoek, touw, enz.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
Z. Verschillende Behoeften.			
TINSOLDEER	KG.	..	Is een legeering van 2 deelen lood op 3 deelen tin. Komt voor in smalle reepen. Dient tot het soldeeren van Bl. en Kr. voorwerpen. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
VILT	M².	..	Is vervaardigd van door elkaar gewerkte wollen vezels of haar. Dient tot viltschijfjes in de scherpe patronen N°. 2, tot bekleeding van het kartetskistje van de munitievoorwagens tot 7 cM. L. A., enz.
VISCHLIJM	KG.	..	Is bereid uit de zwemblaas van verschillende visschen. Komt voor in de gedaante van geelachtig witte, droge, taaie, halfdoorschijnende vliezen, die gewoonlijk ter dikte van een pink samengerold en dikwijls in de gedaante van een lier zijn omgebogen. Goede vischlijm heeft een zeer zwakken, eenigszins flauwen reuk, is in droge lucht onveranderlijk en lost in kokend water (in een verhouding van 2 tot 3 deelen lijm op 100 deelen water) grootendeels op tot een heldere vloeistof. Dient tot het lijmen van fijne voorwerpen en kan ook gebruikt worden tot versterking van bruine vleeschlijm en in ernstvuurwerken.
VLEESCHLIJM. Bruine	»	..	Is bereid uit beenderen, pezen, afval van huiden, enz. Komt voor in harde, droge, vierkante bladen van een min of meer lichtbruine, doorschijnende kleur; is bijna reukeloos: die met de helderste kleur is de beste. Komt voor in vierkante koeken of bladen. Dient tot het aan elkaar lijmen van houten voorwerpen. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.
VLEESCHLIJM. Witte	»	..	Wordt bereid uit runderhuiden. Komt voor in harde, droge vierkante bladen, welke reukeloos zijn en een dofwitte kleur hebben. Wordt ook Russische lijm genoemd. Dient als de bruine vleeschlijm, voornamelijk daar waar het op een zeer sterke verbinding aankomt en verder bij ernstvuurwerken. Staat ook in Hoofdstuk VI F vermeld.

Wordt voor het gebruik gereedgemaakt, door de benoodigde hoeveelheid in een lijmpot gedurende 6 tot 10 uren onder *koud* water te laten staan, waarbij de lijm sterk opzwelt.
Na het water te hebben afgeschonken, verwarmt men de lijm boven een matig vuur, waarbij zij gemakkelijk in het opgezogen water oplost.
De aldus verkregen lijm wordt bij afkoeling spoedig taai; zij dient bij het gebruik telkens opnieuw verwarmd te worden, voor zooveel noodig onder bijvoeging van een weinig water ter voorkoming dat de lijm verbrandt.

WAS	»	..	Is zuivere bijenwas, verkregen door uitwasschen en smelten van honiggraten, heeft een donkergele kleur en riekt eenigszins naar honig. Dient bij de bereiding van compositieverf, smeersel voor lederwerk bij de korpsen, verkitsel, het maken van wasdraad voor de zadelmakers, enz.
ZEEP. Gele	»	..	Is zeer zacht, doorschijnend met een heldere geelbruine kleur. Dient in water opgelost tot het uitwasschen van vuurmonden en verder tot algemeen gebruik.
ZEEP. Harde	»	..	Is zeer vast, wit van kleur en wordt in den handel ook Spaansche zeep genoemd. Dient tot algemeen gebruik.

HOOFDSTUK XIV.

Materialen en algemeene behoeften.

	EENHEID.	GEWICHT	OPHELDERINGEN.
Z. Verschillende Behoeften.			
ZEEP. Inlandsche	KG.	..	Is vrij vast, gewoonlijk geelbruin van kleur; droogt spoedig uit. Dient bij de bereiding van compositieverf en tot algemeen gebruik.
ZOUTZUUR.	»	..	Is kleurloos, dampt aan de lucht. Dient tot het maken van soldeervocht, tot het schoonbijten van IJ. voorwerpen bij het vertinnen, enz.
ZWAVELZUUR.	»	..	Is zeer helder, kleur- en reukeloos. Dient tot het schoonbijten van Mg. patroonhulzen, enz.

De **ALGEMEENE OPHELDERINGEN** zullen later volgen.

PERPUS

QPCARD 101 V3

Bukku Canglia. 238/5.

Instructie - Inventaris voor de
artillerie der Landmacht.

VI -
358

th
10/11-2010

PERPUS